

semafor

1

ROČNÍK XVIII.

Toto sú deti, ktoré som zachránila

Aj takýto bol rok 2007

Začalo to pred stošesťdesiatimi rokmi

S novou „tvárou“

A je tu. On, rok 2008. V kolónke dátum si niektorí už zvykli, mnohí sa ešte pár týždňov budú mylíť, kým sa im číslo 2008 dostane „do krvi“. Pre časopis Ž semafor má tento rok okrem jedného roka navyše aj pečať úplne novej tváre. Vlastne hneď niekoľkých tvárí. Časopis v roku 2008, predovšetkým zásluhou obetavých tvorcov, oslaví svoje 18. narodeniny. Osemnásť rokov, ktoré boli plné noviniek, zmien, obáv, ale predovšetkým informácií. Za to všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom o existenciu Ž semaforu pričínili, patrí úprimné ďakujem.

No a s plnoletosťou sa „rodičia“ nášho mesačníka rozhodli, že by si zaslúžil novú, azda trochu „dospeláckejšiu“ tvár. A preto dnes držíte v rukách časopis rozšírený o štyri strany, v novej grafickej úprave, s novými nápismi v obsahu. Bude me radi a privítame akýkoľvek názor, podnet, nápad i kritiku na túto novú podobu. Veď Železničný semafor je predovšetkým pre vás a o vás, milí kolegovia, železničiar.

Rok „Tváre“, ako redakcia „osmičku“ nazvala, má však aj skutočne novú Tvár. Aj pre obľúbenú súťaž – Tvár ŽSR – sa tento rok stane historickým. Prečo? Nežné železničiarke pohľadie sa totiž po úžasnom úspechu minuloročnej súťaže dožadovo aj pánskej verzii súťaže. A my, aby sme tak viacerým vyšli v ústrety, sme podmienky súťaže trochu upravili. Takže páni, železničiar, bez rozdielu veku, pracovného zaradenia, stavu a zmysľania, v tomto roku máte šancu sa ukázať a hneď od nasledujúceho čísla Ž semaforu sa uchádzať o možnosť súťažiť o titul Tvár ŽSR v kategórii mužskej. Samozrejme platí to aj pre naše ženy, pretože ženská kategória ostáva bez zmien.

Rok 2008 má pre nás, železničiarov, ešte jeden, azda najvýznamnejší punc. Železnicou k nám, na Slovensko, prišiel prvý parný vlak presne pred 160. rokmi. Úctyhodné výročie, úctyhodný vek, úctyhodné množstvo spomienok, úspechov, ale aj problémov a trápení sa za 16 desaťročí so slovenskými železnicami udialo. Ale, ako hovorí jedno múdre príslovie - Cieľ musí človek poznať skôr ako trasu. Hoci tá trasa bola neraz mimoriadne ťažká, kľukatá a niekde ledva viditeľná, dokázali to naši prapradedovia, starí otcovia a dokazujete to každým dňom aj vy, kolegovia. Že železnica je už 160. rokov našou neodmysliteľnou súčasťou, že sa aj okolo nej a s ňou krúti život. Všetkým vám zo srdca želim, aby ste v roku 2008 mali svoj cieľ, aby ste v zdraví, šťastí, v láske spolu s blízkymi, v priateľskom ovzduší s kolegami a známymi zvládli nástrahy trasy nielen železničnej, ale aj tej životnej.

Martina Pavliková

Martina Pavliková

To sú deti, ktoré som zachránila...

ZÁVORÁRKA GABIKA POHOTOVOU REAKCIOU A S NASADENÍM VLASTNÉHO ŽIVOTA ZACHRÁNILA PÄŤ ĽUDSKÝCH ŽIVOTOV

Gabriela Korytárová – železničiarke, závorárka z východného Slovenska je príjemná, mladá žena. Na železnici pracuje osemnásť rokov. Jej domovskou stanicou je Streda nad Bodrogom, v súčasnosti ju však ako závorárku nájdete v Borši. Za roky služby zažila toho dosť, i keď skromne poznamenáva, že v podstate to nebolo „nič zvláštne“. Na piatok 27. októbra 2006 však bude určite dlho spomínať...

- V ten deň som „zaskakovala“ na stanovisku „41“, za križovatkou ciest smerom na Slovenské Nové Mesto a Malú Trňu. Nočná zmena začala bez problémov a nič nenasvedčovalo tomu, žeby sa to malo zmeniť, - začala so spomienkami na osudný deň Gabriela Korytárová.

Bolo čosi po pol desiatej večer, keď Gabika začula akési vzrušené hlasy. Len čo vyšla zo svojej „malej búbky“, zistila, čo sa deje. Z domu, vedľa závorárskeho stanoviska šlahali plamene. Pri dverách stál chlapec a prosil o pomoc. Neváhala, okamžite zasiahla a pomohla dostať sa z horiaceho domu ďalším piatim deťom. Tie boli v dome sami, rodičia podľa ich slov odišli s dvoma menšími súrodencami do neďalekého Trebišova do nemocnice. **- Bola to otázka niekoľkých minút, a tak nebolo nad čím rozmýšľať, - priblížila pani Korytárová vtedajšiu situáciu. - Oheň sa nebezpečne šíril a tak som cez hustý dym okamžite vbehla do domu a prikazovala deťom, aby rýchle utekali von. Dvom najmenším som pomohla vyjsť ja. Až keď boli všetky deti mimo nebezpečenstva, vydýchla som si. Ihneď samozrejme volala hasičov i policajtov a o vzniknutej situácii informovala aj svojich nadriadených. Keďže miesto požiaru sa nachádza v tesnej blízkosti trate, upozornila aj službukonajúcich výpravcov v najbližších staniach, aby v tomto smere zastavili dopravu. Vlaky však už boli na ceste, tak ich pohotovo zastavila sama. Medzitým už hasiči hasili, avšak oheň zlikvidovali až po niekoľkých hodinách. Deti medzitým Gabika uchýlila na svojom pracovisku, kde sa o nich postarala. I keď závorársky domček ledva stačí pre jedného, pomestilo sa doň všetkých päť detí, vo veku od päť, do šestnásť rokov. Keď sa trochu vystrašené deťúrence už upokojili, naša kolegyňa sa z ich rozprávania dozvedela, ako k požiaru došlo. Dom je bez elektrickej prípojky a tak si svietili sviečkou. Nuž a od jej plamienkov sa**

- Dnes sú už „moje“ zachránené deti v bezpečí a pokojné...hovorí Gabriela Korytárová (aj na obálke).

vznietili periny a nešťastie bolo na svete. – **Boli naozaj veľmi vystrašené. Upokojovala som ich a rozprávala sa s nimi. Najviac im bolo ľúto za mačiatkom, ktoré zrejme zahynulo v ohni, pretože sa nenašlo. Najstarší chlapec bol však aj naďalej vystrašený a priam si trhal vlasy pri spomienke, že čo bude, keď sa to dozvedia rodičia, ...** – približuje pani Korytárová ťažké chvíle prežité s deťmi po požiari. Keď hasiči odišli, deti sa chceli pozrieť a vrátiť do vyhoreného domu. Jednu miestnosť požiar až tak nepoškodil a tak sa do nej uchýlili.

Rodičia sa však neobjavili ani ráno, a preto sa o deti postarali kompetentní zo sociálneho úradu. Strechu nad hlavou a opateru našli až v krízovom centre... – **Keď som ich teraz po dlhšom čase uvidela, priznám sa, v prvom momente som ich ani nespoznala... Pokojné, kludné, čisté, dokonca sa aj usmievali... Daniel, Alenka, Peter a Ondrej. Chýbal mi najstarší Július. Ten medzi nimi nie je, údajne žije v Česku,** – hovorí Gabika po našej spoločnej návšteve krízového centra v Trebišove, kde sa stretla so „svojimi“ zachránenými deťmi.

Novoročné prevapanie

O Gabriele Korytárovej nielen ako o železničiarke, ale aj ako o anjelovi strážnom a o tomto príbehu sme písali už minulý rok. Dovolili sme si opäť, aj na stránkach Ž semaforu, celý príbeh priblížiť, pretože naša kolegyňa dostala na Nový rok vysoké vyznamenanie.

Pri príležitosti štátneho sviatku Dňa vzniku Slovenskej republiky Gabriele Korytárovej prezident SR Ivan Gašparovič 1. januára tohto roku osobne udelil Kríž Milana Rastislava Štefánika III. trie-

K štátnemu vyznamenaniu zablahoževal našej kolegyňi aj premiér SR Róbert Fico.

dy za záchranu ľudských životov s nasadením vlastného života.

– **Keď mi zatelefonovali z prezidentskej kancelárie, pomyslela som si, že si niekto robí zo mňa srandu. Až samotná pozvánka ma presvedčila, že to bude pravda,** – prezrádza svoje pocity Gabriela Korytárová. – **Bol to úžasný pocit, keď som z rúk prezidenta preberala vyznamenanie. Keď moderátorka v prezidentskom paláci čítala medzi ostatnými vyznamenanými aj moje meno a funkciu závorárka, tak tieto emócie a moje dojatie sa naozaj nedajú opísať...**

– **Po návrate domov ma čakalo aj ďalšie milé prevapanie. Myslela som si, že tu u nás o tom málokto vie. Ved' kto by pr-**

Gabriela Korytárová si ocenenie prezidenta veľmi váži. Rovnako, ako najvyššie rezortné vyznamenanie, ktoré dostala od ministra dopravy na oslavách Dňa železničiarov.

Prvý január 2008 bol pre Gabrielu Korytárovú obzvlášť výnimočný. Z rúk prezidenta Ivana Gašparoviča prevzala vysoké štátne vyznamenanie.

vého januára sledoval televíziu, kedy to vysielali v priamom prenose? Mala som však niekoľko srdečných telefonátov, dokonca ma zastávajú i dnes ľudia, ktorí ma osobne ani nepoznajú. Videli ma však na televíznej obrazovke a tak sa zastavia, alebo iba pozdravia, – prezrádza Gabika reakcie svojho okolia.

A čo dodať na záver? Azda iba jediné pranie, aby bolo medzi nami čo najviac takých ľudí, ako je naša Gabika.

Za všetkých železničiarov Gabriele Korytárovej ďakujeme a srdečne blahoželáme.

Vladimír SALZER,
foto: autor a Marián GARAJ

Aj takýto bol železničiar sky rok 2007

DO BANSKEJ BYSTRICE PO ELEKTRIFIKOVANEJ TRATI

Banská Bystrica sa dočkala. Srdce Slovenska je síce známe svojou krásou a povestným sloganom „za živa v Bystrici, po smrti v nebi“, ale ako jediné krajské mesto až do polovice decembra 2006 nemalo železničnú trať elektrifikovanú.

Po 26 mesiacoch perfektne skoodinovanej práce je takmer 22 km úsek medzi Zvolenom a Banskou Bystricou plne elektrifikovaný. Symbolicky, 11. januára o 11.00 hodine ho slávnostne otvoril generálny riaditeľ ŽSR Dalibor Zelený v sprievode ministra dopravy, pôšt a telekomunikácií SR Ľubomíra Vážneho. Elektrifikácia trate Zvolen -Banská Bystrica je jednou z najväčších dopravných investícií v SR.

PLATÍ NOVÁ KOLEKTÍVNA ZMLUVA

Kolektívna zmluva ŽSR 2007 bola podpísaná na sklonku januára 2007, ale na základe dohody zúčastnených strán nadobudla účinnosť dňom 1. januára 2007. Táto skutočnosť, rovnako ako ostatné záväzky zmluvy, dokumentuje tvorivú atmosféru kolektívnych vyjednávaní a jej vplyv na posun sociálneho dialógu i konkrétnych vzťahov medzi zamestnávateľom a odborovými organizáciami na kvalitatívne vyššiu efektívnu úroveň.

NOVÉ ZABEZPEČOVACIE ZARIADENIE V POPRADE

Zapnuté! Zahlásili v popradskej stanici popoludní v deviaty marcový deň. - Tak sme si konečne vydýchli a môžeme spokojnejšie spať – povedali si železničiar pod Tatrami v piatok 9. marca.

O 14. 15 hodine bolo v dopravnej kancelárii odovzdané do riadnej prevádzky staničné elektronické zabezpečovacie zariadenie AŽD ESA© 11, čím sa skončila takmer dvojtýždňová výluka zabezpečovacieho zariadenia (ROVZZ 412). Starý hybrid reléovko-

voelektromechanický je konečne nenávratne preč a výpravcovia môžu „hrať gordikon“ so skutočnými vlakmi.

Z ÚCTY K NÁRODNÝM DEJINÁM

Múzeum SNP v spolupráci so ŽSR pripravili projekt VAGÓN, ktorý bol zameraný na problematiku holocaustu a pripomenutie si 65. výročia začiatku deportácií slovenských Židov.

Priblížiť túto smutnú skutočnosť aj dnešným mladým ľuďom sa autori projektu rozhodli formou putovnej výstavy v železničných vozňoch. Expozícia bola situovaná do dvoch vozňov, identických s tými, ktoré sa používali pri deportáciách. **Vozne vypravili 25. marca zo Železničnej stanice Poprad a ich cesta sa skončila 26. októbra v Čadci.**

TRETÍ ROČNÍK SÚŤAŽE TVÁR ŽSR

O čase sa hovorí ako o mocnom fenoméne a my v redakcii môžeme jeho silu len potvrdiť. Ž semafor v tomto roku začal písať už svoj sedemnásť ročník, čo je ale viac prekvapujúce aj naša obľúbená súťaž Tvár ŽSR začína už svoj tretí ročník.

Po skončení prvého ročníka sme dostali množstvo ohlasov, v ktorých ste nám písali svoje názory, dojmy a postrehy. Druhý ročník bol zaujímavý aj tým, že ste nám hneď po jeho vyhlásení zasielali tipy na kolegyne, ktoré sme však už z dôvodu uzávierky súťaže nezaradili. A aj to boli dôvody k vyhláseniu tretieho ročníka obľúbenej súťaže.

SLOVENSKO - V CENTRE DIANIA EURÓPSKÝCH ŽELEZNÍC

V závere apríla navštívil Slovensko výkonný riaditeľ Spoločenstva európskych železničných podnikov a manažér infraštruktúry (CER) Johannes Ludewig.

Stretol sa so zástupcami troch železničných podnikov a zavítal aj na ministerstvo dopravy. Témou čísla jedna bola problematika spolplatňovania železničnej infraštruktúry ako i nerovnováha medzi cestnou a železničnou dopravou. V súčasnosti pre železničnú dopravu zo zákona vyplýva povinnosť platiť poplatok za použitie infraštruktúry, kým v cestnej doprave nič také neexistuje. Máme prísľub, že Európska komisia v roku 2008 túto problematiku znovu zaradí do svojho programu, zhodnotí situáciu a prídje s novými návrhmi, ako vyrovnať nezrovnalosti medzi cestnou a železničnou dopravou.

KATKA OPĚŤ NA SVOJEJ TRATI

Fajnšmekri, ktorí každoročne navštevujú na sklonku apríla výstavu parných a koľajových vozňov a odštartovali cestu rušňa Katka v Košiciach, hovoria o masovom záujme ľudí o toto podujatie. Aj tento rok boli ich slová naplnené do bodky. Zdá sa, že areál rušňového depa v južnej časti mesta už nebude v najbližších rokoch stačiť... Davy ľudí sa priam hrrnuli do tohto priestranstva v sobotu 21. apríla, pripravení popásť si oči na vystavených rušňoch. Vrcholným bodom býva už pravidelne rituál zapaľovania ohňa v parnom rušni Katka, aby po prebudení mohla opäť voziť deti v Čermeľskom údolí, po trati jednej detskej železnici na Slovensku.

NA SPOLOČNEJ TLAČOVKE

Najvyšší šéfovia troch slovenských železničných podnikov sa stretli na spoločnej tlačovej besede. Netradičná zostava generálnych riaditeľov i zaujímavé prostredie konania konferencie prilákali do Múzea dopravy v Bratislave množstvo novinárov. Tí mali možnosť, okrem získania veľkého a pestrého množstva informácií, prezrieť si

tento jedinečný stánok histórie železničnej dopravy na Slovensku.

Na tlačovke odzneli priamo z úst generálnych riaditeľov informácie nielen o činnostiach jednotlivých podnikov, ale každý jednotlivo zhodnotil prvý polrok 2007. Všetci traja generálni riaditelia otvorene hovorili aj o hospodárení podnikov a vysvetlili hospodárske výsledky za prvý polrok 2007. Hovorilo sa o aj o tom, čo má štát urobiť, aby železničná doprava dokázala konkurovať cestnej.

ORIENT EXPRESS V BANSKEJ BYSTRICI

Orient Express - legendárny vlak, ktorý podnecuje našu fantáziu luxusom, mystériom a dobrodružstvom. Na oživenie legendy a zašlej slávy sa tento legendárny vlak vydáva na svoju cestu niekoľkokrát do roka. Tento rok, presne 9. júla sa luxusný hotel na koľajniach vydal na trasu Benátky - Praha cez niekoľko európskych štátov - Slovensko nevynímajúc. V meste pod Urpínom sa 11. júla popoludní zdržal viac ako tri hodiny.

Tisícky zvedavcov privítalo 110 cestujúcich Orient - Expressu na deviatej koľaji prvého nástupišťa v Železničnej stanici Banská Bystrica.

DEŇ ŽELEZNIČIAROV

V piatok 14. septembra sa Banská Bystrica hemžila sviatočne vyobliekanými železničiarimi. Ich kroky smerovali do Domu kultúry, aby tu spoločne oslávili svoj sviatok. Osemdesiatosem železničiarov, ktorí sa svojou príkladnou prácou zaslúžili o rozvoj a plnenie úloh rezortu železničnej dopravy, si tu prevzalo najvyššie rezortné vyznamenania.

Na návrh generálnych riaditeľov, minister dopravy pôšt a telekomunikácií SR udelil zamestnancom jednotlivých železničných spoločností ocenenia - Pocta ministra dopravy, Titul ministra dopravy - zaslúžilý zamestnanec dopravy, Uznanie ministra dopravy za záslužný čin. Minister Ľubomír Vážny spolu s generálnym riaditeľom ŽSR Daliborom Zeleným, predsedom predstavenstva a generálnym riaditeľom ZSSK Milanom Chúpekom a predsedom predstavenstva a generálnym riaditeľom ZSSK CARGO Matejom Augustínom osobne odovzdali železničiarom jednotlivé vyznamenania.

ZMODERNIZOVANÁ POPRADSKÁ ŽELEZNIČNÁ STANICA

Po 18 mesiacoch stavebného ruchu v Železničnej stanici Poprad, stavbári zahľadáli 26. septembra - HOTOVO. Stavba s oficiálnym pomenovaním Železničná stanica POPRAD - TATRY výstavba podchodov a nástupísk, tak slávnostným aktom začala písať novú modernú históriu popradskej stanice, aby tak naplnila ciele, ktoré vstupnej bráne do Vysokých Tatier prináležia.

Modernizáciu, ktorá je súčasťou medzinárodného tranzitného koridoru č. V odštartovali v apríli 2006. Pri komplexnej rekonštrukcii sa vybudovali presklené nadchody zabezpečujúce mimoúrovňový prístup k nástupištiam električiek TEŽ, podchody k ostrovným nástupištiam, 7 presklených výťahov a bezbariérové prístupy pre vozičkárov. Technicky sa v rámci rekonštrukcie vymenilo 13 km koľajníc a 32 výhybiek.

NOVÁ TVÁR ŽSR

Obľúbená súťaž Tvár ŽSR ukončila finálovým víkendom v Strečne svoj tretí ročník. Jeho víťazkou sa stala Lívia Turanská, referentka Atrakčného obvodu Bratislava, OR Trnava. Čitateľskou víťazkou sa stala Zlatica Mišeková, samostatná správna pracovníčka SMÚ v Spišskej Novej Vsi.

PREŠOVSKOU ŽELEZNIČNOU STANICOU ZNELI SLÁVNOSTNÉ FANFÁRY

Príjemná mimoriadnosť piatkového dňa - 26. októbra, železničiarov, ale i všetkých zainteresovaných a cestujúcich, potešila. A niet sa čo čudovať, pretože po osemnástich mesiacoch Prešovčanom slávnostne odovzdal zhotoviteľ stavby, okrem nového zabezpečovacieho zariadenia 5. generácie aj mnohé ďalšie stavebné i technické skvosty. Zmodernizovaná prešovská stanica sa tak zaradila medzi najmodernejšie na Slovensku.

HOSPODÁRENIE ŽSR SA ZLEPŠILO

S hospodárením, ratingom i modernizáciou môžeme byť spokojní. Za prvých desať mesiacov tohto roka dosiahli Železnice SR zisk 20,8 milióna Sk. Oproti rovnakému obdobiu v roku 2006 sa hospodárenie železníc zlepšilo o 13,2 milióna Sk. Zhodnotenie roka 2007 a plány na rok 2008, modernizácia, Čierna nad Tisou, revitalizácia železničných staníc - aj to boli témy tlačovej konferencie na pôde GR ŽSR dňa 10. decembra.

Generálny riaditeľ ŽSR Ing. Dalibor Zelený v úvode zhodnotil končiaci sa rok a spomenul najdôležitejšie kroky spoločnosti, ktoré sa podarilo zrealizovať.

MODERNIZÁCIA

V decembri upútal pozornosť zmodernizovaný 100 kilometrový úsek na trati Bratislava - Nové Mesto nad Váhom. Na tejto trati, po ktorej bude možné jazdiť už aj rýchlosťou 160 km/h sa vykonali technické skúšky. Cesta vlakom sa tak na tejto trati skrátí o desať minút. Po vykonaných skúškach je verdikt známy - trať je spôsobilá na túto rýchlosť.

Je cestovanie vlakom podľa nového grafikonu lepšie?

PREDNOSTOVIA NAJVÄČŠÍCH SLOVENSKÝCH ŽELEZNIČNÝCH STANÍC HODNOTIA AKTUÁLNY GRAFIKON VLAKOVEJ DOPRAVY

Cestovný poriadok 2007 – 2008 začal platiť 9. decembra 2007 a priniesol viaceré zmeny vo vnútroštátnej a medzishátnej doprave. Prednostov štyroch slovenských železničných staníc sme sa opýtali, ako vnímajú nový grafikon vlakovej dopravy, čo mu vyčítajú a čo v ňom nachádzajú pozitívne.

Ing. Marián HRIC, prednosta Železničnej stanice Košice:

- V porovnaní s predchádzajúcim GVD možno z hľadiska cestujúcej verejnosti kladne hodnotiť zavedenie priameho vlaku až do/z Varšavy (Ex 382 Budapešť – Košice – Varšava a opačne Ex 383), ďalej zavedenie pravidelného priameho lôžkového vozňa Košice – Moskva resp. Žilina – Moskva.

Kladne možno hodnotiť tiež to, že napriek zmene u rýchlikov 802, 803, 804, 805 (Prešov / Košice – Bratislava hl. st.) na zrýchlené vlaky 1802, 1803, 1804, 1805 (Prešov / Košice – Zvolen os. st.) a teda skráteniu trasy zostalo zachované spojenie s Bratislavou „južným ťahom“ aspoň vo forme priamych vozňov. Škoda, že nebolo možné zachovať odchody rýchlikov smer Žilina „v takte“ – len približne polovica vlakov odchádza „na rovnakú minútu“.

Čo sa týka rozsahu vlakovej dopravy v železničnej stanici Košice, zostala zhruba na rovnakej úrovni ako v predchádzajúcom GVD, až na trať Košice – Hidasnémeti MÁV, kde došlo k zrušeniu piatich osobných vlakov a tak k ďalšiemu prechodu cestujúcich na autobusovú dopravu.

S potešením konštatujem, že zostalo zachované zaradenie autovožňa Košice – Praha hl. n. a späť vo vlakoch 422 a 423, ktoré je s obľubou využívané.

Ing. Pavol ORSZÁGH, prednosta Železničnej stanice Bratislava - hlavná stanica:

- V novom GVD 2007/08 nastalo zlepšenie v hustejších intervaloch z Bratislavy smerom na Nové Zámky. Vlaky do Viedne kategórie REX a ER sú všetky východzie z Bratislavy. Predíde sa tým sťažnostiam cestujúcich, ktorí chceli pokračovať priamymi vozňami do Viedne, ale ostali

sediť v inej časti vlaku, prípadne boli odvezení iným smerom. Zlepšilo sa ranné spojenie novým vlakom R 706 zo Žiliny namiesto vlaku R 337 Báthory, ktorý v starom GVD často meškal. Zhoršenie nastáva v rannom návoze cestujúcich zo staníc medzi Trnavou a Pezinkom v pracovných dňoch, ktorí sú nútení pri ceste do Bratislavy hlavnej stanice prestupovať z vlaku Os 3048 (ide do stanice Bratislava Nové Mesto) v stanici Pezínok alebo Bratislava Rača na vlak Zr 1704. Vlak Zr 1704 je preplnený, pretože je zložený len z troch vozňov. To isté sa týka aj prvého vlaku z Kútov do Bratislavy (2001), zloženom len z dvoch vozňov. Chýba prípoj od vlaku Os 4338 z Dunajskej Stredy medzi stanicami Bratislava Nové Mesto a Bratislava hlavná stanica na prípojné vlaky.

Po zrušení vlaku R 336 Báthory chýba spojenie z Bratislavy smerom na Žilinu v čase medzi 19,47 až 23,47. Nie sú vytvorené prípoje medzi niektorými vlakmi, čo vytvára príčinu na možné sťažnosti cestujúcich (napr. od vlaku Os 2024 z Nových Zámkov na vlaky EC 175 smer Praha a R 705 smer Žilina, od vlaku Os 2014 na vlak R 707 smer Žilina a podobne).

Ing. Peter VOZÁR, prednosta Železničnej stanice Zvolen:

- Cestujúci iste privítajú znovu zavedenie vlaku 1833, ktorý bude zabezpečovať denné spojenie Bratislavy so Zvolenom s odchodom z Bratislavy po 18-tej hodine. V predchádzajúcom GVD bolo toto spojenie zabezpečované vlakom 1831 len v piatok a nedeľu. Takisto možno kladne hodnotiť nový prípoj z Banskej Bystrice do Zvolena k vlakom 800 a 801, vlakom 7343, aj keď je tento vlak zatiaľ vedený len v pondelok. Vhodné by bolo keby bol vedený v tých dňoch, keď idú vlaky 800 a 801 a odporúčam, aby bol do budúcnosti zriadený prípoj od týchto vlakov zo Zvolena do Banskej Bystrice. Menej je už spokojná cestujúca verejnosť v úseku Zvolen – Žilina, pretože musia v Banskej Bystrici prestupovať. Takisto negatívne hodnotím, že priamy lôžkový vozeň Praha – Zvolen – Praha vlakmi 1847/1846 je v novom GVD vedený len v úseku Praha – Banská Bystrica – Praha, a keď vlaky 1847/1846 sú

vedené v úseku Zvolen – Žilina – Zvolen a cestujúci do (zo) Zvolena musia v Banskej Bystrici prestúpiť z (do) lôžkového vozňa. V predchádzajúcom GVD boli vedené súpravy vlakov 803 a 805 z Bratislavy tak, že sa vo Zvolene delili na dva vlaky do Banskej Bystrice a aj do Košíc. V tejto tendencii sa pokračuje aj v novom GVD. Vzhľadom na súčasný informačný systém „PRAGOTRON“ vo Zvolene - osobnej stanici a nedostatočnú informovanosť zo strany ZSSK (nedostatočná informovanosť vlakových čiat, nedostatočné označenie vozňov) dochádzalo denne k omylom, že cestujúci do Banskej Bystrice sa odviezli do Detvy a cestujúci do Košíc cestovali často do Banskej Bystrice. Na záver musím vysloviť nespokojnosť so včasnosťou spracovania pomôcok GVD zo strany ZSSK. Desať dní pred prechodom na nový grafikon sme nemali ešte kompletne obraty hnacích vozidiel a dochádzalo k zmenám v obratoch súprav osobných vlakov, čo má dopad na spracované TPP stanice.

Ing. Adam CHMURČIAK, prednosta Železničnej stanice Žilina :

- V medzishátnej doprave došlo k zrušeniu vlakov 336/337 BATHORY, čím sme stratili priame spojenie s Varšavou a Budapešťou. Keďže doterajšie spojenie hlavne v smere z Varšavy bolo nespokojlivé, jeho terajšie nahradenie vnútroštátnym rýchlikom 706 STRÁŽOV v čase 2,40 je prínosom pre včasné spojenie do Bratislavy. Priame spojenie s Moskvou je nahradené priamym lôžkovým vozňom cez Košice a Kijev - vlakom 609 a späť vlakom 604, ktorý začína a končí v Žiline. Zlepšilo sa tiež priame spojenie s Prahou v dennom čase, keď okrem troch párov vlakov cez Púchov pribudli dva páry cez Čadcu s odchodmi 13,42 a 17,42. Negatívne sa to však odrazilo v zrušení priameho spojenia s Brnom. Vo vnútroštátnej doprave došlo k posilneniu spojenia so Zvolenom a Hornou Štubňou priamymi osobnými vlakmi 7501, 7520, 7521, 7303, 7529 a 7508. Je to však na úkor prestupov zo smeru od Kralovic na Vrútkach. Naďalej však chýba priame spojenie so Zvolenom v dopoludňajších hodinách s odchodom zo Žiliny cca o 8,30 hodine, ktoré by mohlo byť prínosom. Negatívne hodnotíme aj zrušenie vlakov 7521, 7838, 3813 cez soboty a nedele, nimi totiž dochádzali mnohí cestujúci do a zo zamestnania.

Mária PALIČKOVÁ

Skvelé nápady a dobré tržby sú rozhodujúce

O TELEINFORMAČNÝCH SLUŽBÁCH NA ŽELEZNICI HOVORÍME S RIADITEĽOM ŽELEZNIČNÝCH TELEKOMUNIKÁCIÍ ING. JURAJOM HAVRILLOM

Oblasť telekomunikácie v súvislosti so železničnou dopravou najmä pri zefektívnení dopravnej cesty a výstavbou eurokoridorov stále viac naberá na význame. Predsa len železničari o fungovaní tejto formy služieb a informačných možnostiach majú často len okrajové poznatky. Aj preto sme začiatok roka využili na oboznámenie sa s aktuálnymi témami z tejto oblasti a o rozhovor sme požiadali riaditeľa Železničných telekomunikácií (ŽT) Ing. Juraja Havrillu.

*** Diskusia o ekonomických otázkach hýbe hospodárstvom a vraj je to aj Vaša obľúbená téma, ako hodnotíte túto oblasť v železničnom prostredí?**

V prvom rade je potrebné sa snažiť plniť výsledok hospodárenia, ak sa samozrejme zásadne nezmenia podmienky a neprekazia všetky snahy. Controlling ŽT sa musí upraviť na zmysluplne využiteľnú úroveň. Rozhodujúce je mať investičný plán na úrovni potrieb, čo znamená udržanie kroku s dynamicky sa rozvíjajúcim odvetvím telekomunikácií a informatiky.

*** Napohľad obecná téma sú procesy, procesné riadenie. Čo si to vyžaduje?**

Je to vlastne o zmysluplnej práci, o vyžadovaní pozornosti, zaujatosti, proaktívnosti aj o organizačnej štruktúre. Ale zároveň je to aj o obhájení certifikátu kvality ISO a jeho rozšírení na celú organizačnú jednotku. Doteraz sme certifikát kvality získali len v časti telekomunikácie, aj to bez vývoja produktov. Ďalej je potrebné zlepšiť bezpečnosť – je to základný predpoklad posky-

tovania serióznej služby. Ale je to aj o zjednotení procesov vo vnútri ŽSR v oblasti informačných technológií (IT) a telekomunikačných technológií (TC), aby nedochádzalo k prekryvaniu a duplicitám. Je to aj o vytvorení lepších pracovných podmienok na jednotlivých pracoviskách.

*** Obchodné vzťahy, kontrakty a následné výnosy sú dnes alfou a omegou v ekonomike. Ako to vidíte v oblasti ŽT?**

Liekom a azda až všeliakom sa zdá, že je a musí byť v akýchkoľvek poskytovaných službách obchod a teda tržby. Aj to sú dôvody prečo posilniť organizačnú štruktúru v tomto duchu. Dôležité je dosiahnuť vyššiu výkonnosť a účelnosť celého úseku. Ale zároveň nesmieme zabudnúť vytvárať nové produkty, projekty, jednoducho využiť náš potenciál.

*** Vývoj je základom napredovania, aké projekty ste naštartovali?**

Je ich viacero a práve tie sú pre nás najväčšími príležitosťami. TIS - Technologický Informačný

System (zlučujúci PIS, ISI a iné technologické systémy), AIS - Administratívny Informačný System (zlučujúci nové Portálové riešenie intranetu, E-learning, ASSR - automatizovaný System Správy Registratúry), ISI - digitalizácia majetku, 10 Gb Ethernet - vylepšujúci prenosové podmienky na úseku BA-KE-CT. Musíme neustále vylepšovať kontaktné centrum, nezabúdať na lepší prístup k používateľom a naozaj napredovať ešte v mnohých ďalších krokoch a systémoch. S maximálnym nasadením je potrebné využiť príležitosť dostať sa konkrétnymi aplikáciami do technológie SAP NW (NetWeaver), zároveň sa orientovať na SOA (Service-Oriented Architecture) a na architektúru zameranú na služby, ktoré poskytujú aplikačný rámec. Ten premieňa podnikové aplikácie (často nazývané u nás len ako informačné systémy) na podnikové funkcie a procesy, nazývané služby. V neposlednom rade musíme dbať na vzdelávanie vo vlastných radoch. Čaká nás absolvovať ďalšie náročné školenia v oblasti TC aj IT.

*** Aké sú plány a vízie riaditeľa ŽT v tomto roku?**

Dôležité bude vybudovanie komplexného centra poskytovateľa informačno-komunikačných služieb primárne pre potreby ŽSR a železničných spoločností s víziou poskytovania služieb pre celý rezort MDPT, informatizáciu štátnej správy ako aj pre komerčný sektor, hlavne v oblasti poskytovania komunikačných riešení. Nezabúdať a vždy napredovať v zdôrazňovaní zákazníckej orientácie, vylepšiť vzdelanostnú štruktúru našich zamestnancov. Ale zároveň je potrebné vyvinúť snahu na stabilizáciu kľúčových zamestnancov, a tak zvýšiť kvalifikačnú úroveň pracovníkov. Musíme smerovať spoločne jedným smerom, ako sa hovorí - všetci kopeme za jedno a nielen vtedy ak hráme futbal. A keď sme už pri futbale, áno aj futbal nám pomáha zviditeľniť sa. Dokazuje to tretie miesto vlani na celoštátnom turnaji telekomunikačných operátorov, kedy na našom štíte ostali T-mobile aj Orange. Uvedomme si, že sme veľká, uznávaná firma, či v obore telekomunikácií, alebo informatiky. Nie sme firma s jednou ústredňou, s tromi servermi. A že sú niekedy aj tlaky, možno spochybňovanie - iste, však sme vo veľkom biznise.

Ďakujeme za rozhovor.
(pal)

NEBOJTE SA periodických psychotestov!

ABY STRAŠIAK NEZOSTAL STRAŠIAKOM

- Počuli ste? Zaviedli sa periodické psychotesty. Všetkých nás povyhadzujú, lebo testy nespravíme. Však sme starí. Na železnici už nemá pomaly kto robiť. Mladí sem nechcú...

Začali sme týmto rozhovorom, aký sa šíri viac-menej s podobným obsahom, a s akousi hrôzou medzi železničiarimi – na stanici, vo vlaku, v kancelárii... A to všetko po tom, ako vstúpila do platnosti Vyhláška o zdravotnej, zmyslovej a psychologickej spôsobilosti (č. 499/2007).

Psychológovia sú opäť v pozícii „strašiacov“. Alebo sa môžeme aspoň utešiť, že strašiaci sú psychotesty, a nie psychologičky a jeden psychológ? Takúto skúsenosť máme už po rozhovore na psychologickom vyšetrení.

Každá zmena vyvoláva odpor. Keď sa týka existenčnej otázky – mojej práce a jej ohrozenia – nadobúda ešte väčší odpor. Voči zmene sa bránime, vynárajú sa obavy, strach, úzkosť, neistoť, pochybnosti o sebe, ako aj otázky, čo ďalej... Zvyčajne sa vynorí tá najhoršia alternatíva a unáhlený záver- psychotesty nespravím.

Takéto a podobné myšlienky prebehli hlavami mnohých železničiarov. Nové, kusé informácie o periodických psychologických vyšetreniach vyvolali odozvu predovšetkým na úrovni pocitov, emócií. Prejdime však do úrovne rozumu a teda úrovne racionálnej.

Faktom je takmer 50-ročná existencia povinných psychologických vyšetrení vybraných profesií v železničnej doprave. Najskôr rušňovodič a výpravca pred prijatím a po nehode, neskôr aj ďalšie.

Periodické psychologické vyšetrenia sa doteraz nevyžadovali, hoci sa o nich viackrát uvažovalo. V niektorých zahraničných železničných spoločnostiach sa periodické psychologické vyšetrenia vykonávajú, podobne aj u nás napr. u vodičov autobusov, trolejbusov, električiek, dispečerov v Slovnafte a jadrových elektrárňach.

Čo je to vlastne periodické psychologické vyšetrenie?

V prvom rade chceme poukázať na rozdiel medzi vstupným a periodickým vyšetrením.

1.) Počas vstupného psychologického vyšetrenia sa posudzuje psychologická spôsobilosť na výkon budúcej pracovnej činnosti (profesie) – či uchádzač disponuje požadovanými schopnosťami a vlastnosťami a či spĺňa normy pre bezpečný výkon konkrétnej profesie.

- 2.) Rozsah vstupného vyšetrenia a metodické postupy sú stanovené.
- 3.) Kritériá – aké schopnosti a vlastnosti sa posudzujú, sú tiež stanovené a vychádzajú z profesiografickej analýzy práce, čiže z požiadaviek na prácu.
- 4.) Nástroje posudzovania – testová batéria musí spĺňať odborné kritériá a byť štandardizovaná v železničných podmienkach.
- 5.) Časová náročnosť posúdenia, vrátane vyhodnotenia, komplexného rozboru, analýzy, interpretácie a rozhovoru so psychológom je v priemere 6 hodín.
- 6.) Výsledkom je psychologické posúdenie jednotlivca vo vzťahu k požiadavkám profesie – individuálny psychologický profil, jeho predpokladaný vývoj a budúce začlenenie v práci.
- 7.) K základným princípom patrí aj pri vstupnom vyšetrení poradenský princíp. Pri posudzovaní vhodnosti pre profesiu sa neobmedzujeme na výber v negatívnom zmysle, čiže nedokazujeme, na čo má alebo nemá, ale hľadáme, v čom by sa mohol uplatniť (napr. v inej profesii), na akých dispozíciách môže stavať, aké má možnosti iného vhodného uplatnenia, možnosti ďalšieho rastu.

Pri posudzovaní v rámci periodického psychologického vyšetrenia ide o diametrálne odlišnú situáciu, pretože zamestnanec svoju prácu už vykonáva, čiže v práci je začlenený a vyvoval sa s požiadavkami profesie. Zisťujeme, či nenastala nejaká výrazná zmena, ktorá by predstavovala prekážku pre bezpečný výkon. Pri periodickom psychologickom vyšetrení sú rozsah a časová náročnosť nižšie (v priemere 2 – 2,5 hod.).

Testová batéria pozostáva z kratších testov a dotazníkov, ktoré sú zamerané na minimálne kritériá, ktoré zodpovedajú požiadavkám na bezpečný výkon každej pro-

fesie. Sú to: úsudok, pamäť, pozornosť, reakčná pohotovosť, emocionálna stabilita, predvídanie dôsledkov svojho správania, zodpovednosť, sebadisciplína.

Rozhovory, poradenstvo

Ďalším rozdielom je zameranie rozhovoru. Psychológ so zamestnancom „preberie“ jeho doterajšie pracovné uplatnenie, prispôbenie na konkrétne pracovné miesto, jeho úspechy alebo neúspechy, spokojnosť, radosti či starosti rodinného života, atď. Stručne zhodnotí priebeh a výsledky posúdenia. Napríklad ho uspokojí, že so zabúdaním to nie je až také zlé, vo vzťahu k veku. Ak psychológ zistí, že by potreboval radu, pomoc alebo sám zamestnanec požiada o spoluprácu, rozhovor je zároveň aj poradenským rozhovorom alebo je možnosť ďalšej návštevy u psychológa – bezplatne v rámci Sociálneho programu ŽSR.

Psychológ zohľadňuje pri závere z psychologického vyšetrenia doterajšiu úspešnosť v práci, dĺžku praxe, vek – vekovú korekciu schopností a individuálnu kompenzáciu výkonu. Pri zamestnancoch, ktorí už absolvovali psychologické vyšetrenie, máme k dispozícii archivované informácie.

Predpokladáme, že najväčšie obavy majú starší zamestnanci. Preto uvedieme aspoň jeden významný poznatok v súvislosti so starnutím:

S pribúdajúcim vekom sa celkovo skoro všetky psychické schopnosti a funkcie organizmu znižujú, avšak psychika človeka sa prejavuje jednotne a celistvo. Organizmus človeka kompenzuje úbytky tak, že v konečnom dôsledku nemusí byť pokles spojený aj so znížením výkonnosti. Starší človek kompenzuje úbytok v senzorických, motorických a psychických schopnostiach tak, že zapojí do činnosti inú schopnosť, ale predovšetkým kompenzuje úbytok nadobudnutými skúsenosťami, praxou a zvlášť profesijnými poznatkami (poznatkami z povolania, ktoré dlhé roky robil).

Spúšťacia etapa periodických vyšetrení je za nami. Spolupráca pri organizačnom zabezpečovaní týchto vyšetrení medzi psychologickými pracovníkmi a útvarmi ľudských zdrojov bola veľmi dobrá. Katastrofický scenár, že „každého vyhodíme“ sa nenaplnil. Obavy a neistoť u zamestnancov pred začiatkom vyšetrenia boli značné, ale podľa ich vyjadrenia „dalo sa to zvládnuť“ a „nebolo to také hrozné“.

(ÚIVP)

Budeme pokračovať v nastúpenom trende

V PREVÁDZKOVÝCH ÚSEKCH PRIBUDLO ASI 300 NOVÝCH POUŽÍVATEĽOV INFORMATIKY

Rok 2007 možno z pohľadu informatiky hodnotiť ako prelomový. Podarilo sa dosiahnuť niekoľko významných cieľov. Z pohľadu pokrytia a podpory podnikových procesov ŽSR sa výpočtová technika nasadila až do prvej línie našej hlavnej činnosti a to na procesy pre riadenie prevádzky a údržby dopravnej cesty.

V súčasnosti by už v ŽSR nemala byť pracovná pozícia, ktorá potrebuje pre svoj výkon počítač bez výpočtovej techniky a telekomunikačnej podpory. Je to výsledok dynamického rozvoja informačných systémov. Od 1. januára 2007 bola spustená do produktívnej prevádzky nová verzia systému SAP, po takmer dvojročnej práci tímov v projekte nazvanom Redizajn SAP. V tomto projekte okrem inovácie jestvujúcich modulov boli nasadené nové funkcie a moduly, kde je potrebné uviesť najmä modul pre údržbu (PM), ktorého implementáciou sa dosiahol prienik systému až na výkonné pracoviská údržby, čo znamená vyše dvesto nových používateľov s potenciálom zefektívniť prácu pri plánovaní a realizácii údržby dopravnej cesty.

V rozvoji nezaostal ani prevádzkový informačný systém (PIS). Výpočtovou technikou, programovými nástrojmi a telekomunikačnou podporou boli vybavené dopravné kancelárie a dispečerské pracoviská na celom území Slovenska, čím nám pribudlo asi 300 nových používateľov informatiky z úseku prevádzky. Informačný systém infraštruktúry (ISI) výrazne pokročil v oblasti tvorby pasportov základných objektov železničnej infraštruktúry vrátane pozemkov, čím sa vo väzbe na systém SAP vytvorili podmienky pre efektívnejšiu prácu pri spravovaní a využití nehnuteľného majetku ŽSR.

V oblasti podpory administratívnych činností sa v závere roka rozbehli práce, ktorých výsledkom bude nový moderný spôsob práce s dokumentmi, možnosť vzdelávania zamestnancov ŽSR v prostredí intranetu a najmä sa urobila príprava pre postupné nasadenie informačného systému pre správu došlej odoslanej pošty – registratúry v súlade s platnou legislatívou.

Na pozadí spomenutých aktivít bol v priebehu roka 2007 naštartovaný pre informatiku veľmi dôležitý projekt s pracovným názvom Technologický informačný systém (TIS). Cieľom projektu je skvalitniť poskytovanie služieb v oblasti informačných a komunikačných technológií pre koncových používateľov. Pod týmto heslom sa skrýva množstvo práce v oblasti konsolidácie kmeňových dát informačných systémov a príslušných číselníkov s dopadom na internú legislatívu ŽSR. Naštartovali sa práce

sa štandardom stal cyklus obnovy osobných počítačov cca 4 roky, chceme zásadne riešiť systém tlače v administratívnych uzloch prechodom na výkonné centrálné multifunkčné zariadenia, ktoré prinesú nie len úsporu nákladov, ale najmä zvýšený komfort. Postupne budeme zvyšovať podiel mobilných zariadení výpočtovej techniky, kopírujúc tak trendy v oblasti podnikovej informatiky.

Veríme, že rozpracované projekty a plánované rozvojové programy budú mať naďalej podporu vedenia ŽSR, príslušných odborných útvarov a spoločnými silami sa nám podarí splniť očakávané ciele.

Ing. Jozef DUBRAVČÍK,
riaditeľ Odboru informačných
a komunikačných technológií GR ŽSR

Čo práve robí?

Dnes sme sa opýtali Ing. Ladislava SAXU, námestníka riaditeľa OR Košice pre správu železničnej infraštruktúry:

- Práve som mal konferenčný hovor s vedúcimi atrakčných obvodov. Momentálne riešim ich pripomienky k predpisu D 17. Problém je v tom, že viacerí majú nejasnosti pri jeho plnení. Na najbližšej porade si ich konkrétne rozoberieme. Keďže predpis je pre mňa zákon, musí sa bezpodmienečne dodržiavať. Možno niekedy stačí len lepšie si ho preštudovať a dočítať ho do konca. Dôležité je vedieť, čo je nehodová udalosť, ako sa zaznamenáva a koho pri jej vzniku okamžite upozorniť, to je alfou a omegou predpisu.

(al)

Začalo to pred stošesťdesiatimi rokmi...

STRUČNÝ VÝVOJ ŽELEZNIČNEJ SIETE NA SLOVENSKU

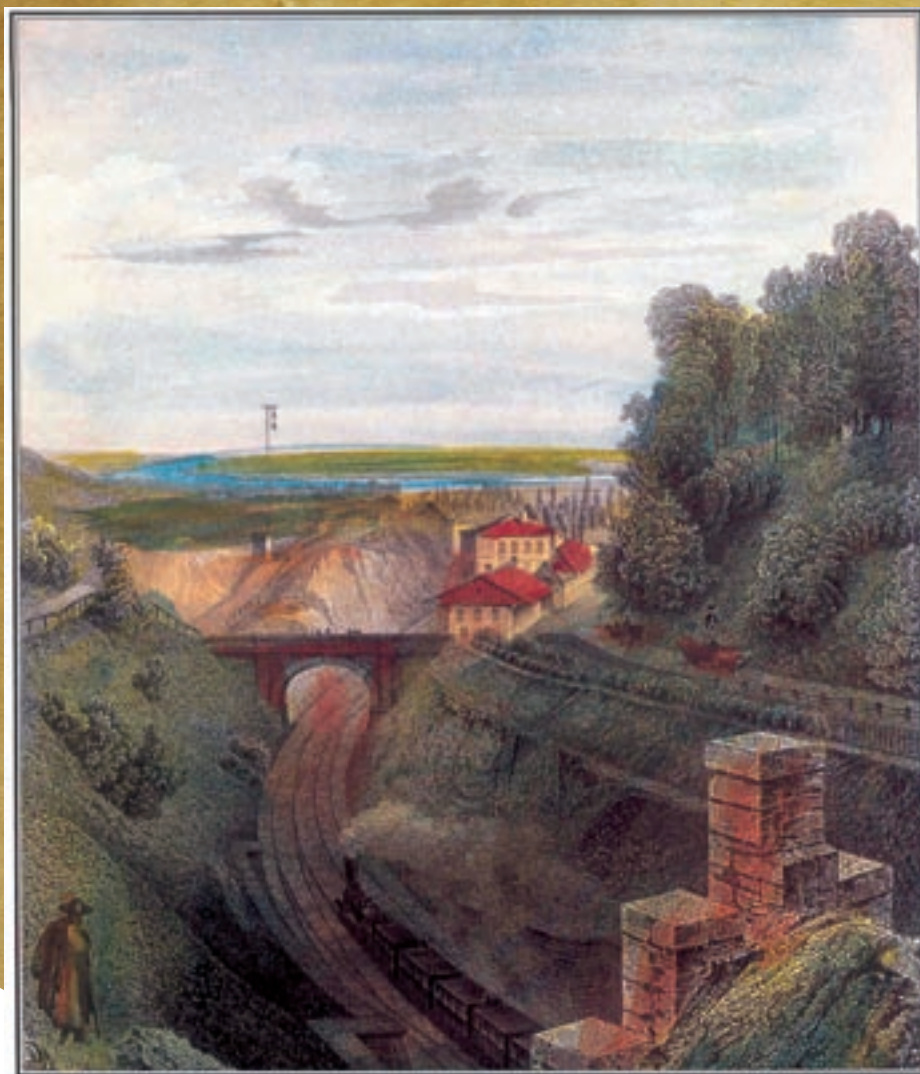
V roku 2008 si pripomínáme 160 rokov od príchodu prvého parného vlaku na územie Slovenska. Pri tejto príležitosti sme pre vás pripravili voľný seriál, ktorý sa bude zaoberať vývojom charakteristických materiálnych artefaktov, ktorými sa železnica prezentovala na Slovensku od svojho vzniku až do súčasnosti. V prvom pokračovaní si stručne zhrnieme vývoj železničnej siete na našom území.

Prvý parný vlak 20. augusta 1848

Úplne prvou verejnou železničnou traťou nielen na území Slovenska, ale celého vtedajšieho Uhorska bola kónská železnica z Bratislavy do Trnavy, ktorej prvý úsek bol verejnej prevádzke odovzdaný roku 1840. Keďže ale v tomto prípade nešlo o využitie motorickej sily, považujeme za skutočný deň zrodu železníc na Slovensku až 20. august 1848. Vtedy dorazil po novopostavenej trati z rakúskeho Marcheggu (konečnej stanice odbočky z magistralnej Severnej železnice cisára Ferdinanda) do Bratislavy prvý parný vlak. Táto prvá lastovička však ešte dlho „leto neprivolala“. V období nasledujúcich dvadsiatich rokov sa totiž na Slovensku dokončila iba trať z Bratislavy do Pešti (1850) a krátky úsek Tisej železnice (1860, na Slovensku Košice – Čaňa).

Zásadným prelomom sa stalo až rakúsko-uhorské vyrovnanie v roku 1867. Uhorská snaha postaviť si vlastné, na Rakúsku nezávislé exportné železničné trate viedla k forsírovanej výstavbe viacerých tratí aj na území dnešného Slovenska. V roku 1872 bola dokončená Košicko-bohumínska železnica a Uhorská severná železnica (na Slovensku trate Fiľakovo – Zvolen – Kremnica – Vrútky) a v roku 1873 nasledovali Uhorská severovýchodná železnica (na Slovensku Košice – Čop) a Prešovsko-tarnovská železnica. Napokon sa v 1874 roku podarilo dokončiť výstavbu tratí Gemerských priemyselných železníc z Fiľakova cez Rožňavu do Dobšinej s odbočkou Jesenské – Tisovec a Prvej Uhorsko-haličskej železnice (na Slovensku Michalany – Lupkowský priesmyk). Možno konštatovať, že práve počas krátkeho obdobia medzi rokmi 1867 – 1874 boli vybudované základné obrisy našej dnešnej železničnej siete.

Hlavným motívom horúčkovitej výstavby týchto zväčša súkromných železníc na rozhraní 60. a 70. rokov 19. storočia bola štátna garancia zúročenia investovaného kapitálu. Vo svetle hlbokej ekonomickej krízy prvej polovice 70. rokov sa však takáto motivácia ukázala ako nie veľmi hospodárna a štát od nej v rámci úsporných opatrení upustil. Ďalšia železničná výstavba, orientovaná na lacné a stavebne nenáročné miestne železnice sa potom vo významnejšej miere rozbehla až začiatkom 90. rokov. Súkromný stavebný kapitál bol pritom motivovaný prísľubom štátu prevziať organizáciu prevádzky na

dohotovenej železnici za 50 percent jej hrubých príjmov. Tak bolo na Slovensku do konca I. svetovej vojny postavených takmer 50 lokálok (medzi nimi aj technicky náročné ozubnicové alebo elektrifikované železnice).

Vznik samostatnej československej republiky

Vznik samostatnej československej republiky v roku 1918 nastolil problém nedostatočného železničného prepojenia Slovenska so zvyškom republiky a otvorenia jeho surovinového bohatstva priemyselnému využitiu. Zákon 235/1920 Z. z. ustanovil v podstate dobudovanie stredoslovenskej transversálnej železnice v línii Veselí nad Moravou – Nové Mesto nad Váhom – Trenčín – Žabokreky – Prievidza – Horná Štubňa – Banská Bystrica – Červená Skala – Margecany – Košice – Bánovce nad Ondavou – Vojany – Užhorod. Prevažnú väčšinu vytyčených tratí sa do konca 30. rokov 20. storočia skutočne podarilo postaviť.

Pomerne intenzívna výstavba železníc na Slovensku pokračovala aj v rokoch druhej svetovej vojny. Hlavným motívom sa tentoraz stalo odtrhnutie južných území po Viedenskej arbitráži, ktoré spôsobilo odrezanie viacerých tratí v strede a na východe Slovenska od ostatnej železničnej siete. Hoci bolo v tomto období rozpracovaných viacero stavieb, pre krátkosť času sa podarilo dokončiť iba trať Prešov-Strážske.

Po II. svetovej vojne

Hoci po II. svetovej vojne bolo znova „všetko inak“, čo by v predchádzajúcich obdobiach zaiste motivovalo ďalšiu železničnú výstavbu, nestalo sa tak. Do hry už začal totiž vstupovať nový hráč – mocnejúca cestná doprava. A tak sa až do dnes položili nové kofajnice iba v úseku Turňa nad Bodvou – Rožňava (v roku 1955 tak vznikla celistvá línia tzv. „Južného ťahu“ z Košíc do Zvolena), v úseku Veľký Krtíš – Malé Straciny – št. hr. (vyžitie hnedouhoľného ložiska v Malých Stracinách) a medzi Užhorodom, Maľovcami a Haniskou pri Košiciach (širokorozchodná trať, určená na bezprekládkovú dopravu surovín zo ZSSR pre Východoslovenské železiarne). Investičné aktivity sa čoraz viac sústreďovali na modernizáciu a zvýšenie výkonnosti jestvujúcich tratí a uzlov.

*Ing. Jiří KUBÁČEK, CSC.
Foto: archív MDC*

Počítačová gramotnosť nie je rozmar Majster alebo „majster“?

Čo by ste povedali na majstra, ktorý má plnú dielňu náradia a používa vždy len jedny kliešte. Vyťahuje nimi klnce z dreva, dotahuje skrutky, zatíka nimi klnce alebo ich vyrovnáva či skrakuje. Dokonca si nimi vie otvoriť aj pivo vo fľaši. Ocenili by ste jeho šikovnosť alebo by vám to pripadalo ako v známom seriáli „A je to“, ktorý poznajú aj malé deti?

Mohlo by sa niečo podobné stať aj nám, ktorí pracujeme väčšinou v kancelárii, za počítačom? Áno, ak by sme nevyužívali aspoň časť z množstva nástrojov, ktoré výpočtová technika ponúka, a ktoré má každý z nás na stole.

Čo myslíte, ako bude vyzeráť práca majstra, ktorý používa len jeden nástroj, pretože za jeho čias, keď sa učil, iné neboli a teraz je už na to zvyknutý? Pôjde mu práca „od ruky“?

Podobná situácia by mohla nastať aj u človeka v kancelárii, ktorý v minulosti veľmi dobre ovládal prácu s písacím strojom. Teraz mu ho vymenili za počítač, ktorý obsahuje celý kancelársky balík na tvorbu dokumentov. On je však zvyknutý písať na stroji a myslí si, že to stačí. Ako bude vyzeráť jeho práca? Možno si nakoniec povie, že na písacom stroji by to mal už dávno hotové.

Existujú viaceré štatistiky, ktoré ukazujú ako sme na tom s počítačovou gramotnosťou. Nedávno sa objavila takáto štatistika zo štátnej správy na internete. Výsledok? Po praktických testoch sa ukázalo, že len 50 percent úradníkov je počítačovo gramotných. Či už je to naozaj tak alebo nie, určite je v záujme každého z nás, aby sa ďalej vzdelával, aby bol lepší ako majster v úvode.

V rámci ŽSR organizuje ÚIVP Bratislava v učebniach výpočtovej techniky, kurzy v rámci Európskych sociálnych fondov. Viac informácií na stránke uivp.zsr.sk.

A teraz sa skúste otestovať, akú úroveň počítačovej gramotnosti dosahujete. Výsledok testu je samozrejme len orientačný.

Krátky test počítačovej gramotnosti

1.) Ako postupujete pri zakladaní nového dokumentu (napr. správa o činnosti za tento mesiac), ktorý bude obsahovať rovnaké všeobecné a základné údaje ako už skôr založené dokumenty?

- a) otvorím v aplikácii MS Word nový dokument a napíšem ho – **1 bod**,
- b) otvorím podobný, skôr napísaný dokument, upravím ho podľa aktualizovaných údajov a uložím pod iným názvom – **3 body**,
- c) otvorím v aplikácii MS Word nový dokument, prekopírujem opakujúce sa údaje zo starého do nového dokumentu, ktorý potom doplním o nové údaje a uložím – **2 body**,
- d) otvorím si v aplikácii MS Word nový dokument na základe mnou vytvorenej šablóny dokumentu, ktorý potom doplním o nové údaje a uložím – **4 body**.

2.) Ako postupujete pri vytváraní nadpisov a pod nadpisov dokumentu, ktoré potrebujete zvýrazniť?

- a) po napísaní nadpisu si ho celý označím a kliknem na ikonu hrubé **B** – **1 bod**,
- b) ešte pred písaním stlačím klávesovú skratku Ctrl+B a až potom napíšem text – **2 body**,
- c) po napísaní nadpisu si ho celý označím a cez ponuku Formát zmením formátovanie písma – **3 body**,

d) ešte pred písaním sa prepnem do osnovy dokumentu, skontrolujem si či mám priradený správny štýl nadpisu a potom napíšem text – **4 body**.

3.) Ako postupujete pri vytváraní nadpisov a pod nadpisov dokumentu, ktoré potrebujete rovnako odsadiť od okraja dokumentu?

- a) pred text vložím rovnaký počet medzier – **0 bodov**,
- b) cez ponuku Formát nastavím odsadenie odseku pre každý nadpis alebo pod nadpis – **1 bod**,
- c) po napísaní nadpisu si ho celý označím a kliknem na ikonu zväčšiť odsadenie – **2 body**
- d) priradím nadpisu patričný štýl, ktorý prípadne ešte upravím – **4 body**.

4.) Ako postupujete, keď potrebujete zistiť nejaké údaje od skupiny zamestnancov (dotazník), ktorí majú tiež v PC MS Word? Predpokladáte, že sa bude neskoršie viackrát používať.

- a) napíšem dotazník vo Worde, vytlačím ho urobím kópie a rozpošlem, nech ho vyplnia perom – **0 bodov**,
- b) napíšem dotazník vo Worde a každému ho pošlem na diskete v zalepenej obálke – **1 bod**,

c) napíšem dotazník vo Worde a každému ho pošlem emailom – **2 body**,

d) napíšem dotazník vo Worde a pomocou panelu s nástrojmi pre Formuláre, uzamknem ho (heslo), uložím ho ako šablónu dokumentu a každému ju pošlem emailom – **4 body**.

Mechanické závory sú už minulosťou

Mechanické závory s jednodrôtovým pohonom na trati Plešivec – Zvolen v km 21.526 v Gemerskej Panici sú od novembra minulosťou. Nahradilo ich plnoautomatické priecestné zabezpečovacie zariadenie, ktoré je ovládané v oboch smeroch jazdou koľajového vozidla.

Mechanické závory na trati Plešivec – Zvolen v Gemerskej Panici nahradilo plne automatizované zabezpečovacie zariadenie.

Prednosta Sekcie OZT OR Košice Ing. Pavel Jakubišín, ktorý bol na odovzdaní zariadenia do užívania, nám o tom povedal viac: - **Výmenou priecestného zabezpečovacieho zariadenia, ktoré je bez závor, má aktívnu signalizáciu typu AŽD PZZ-RE s prenosom informácií vodičovi koľajového vozidla prostredníctvom priecestníkov. Zmenou mechanického zariadenia na plnoautomatické sa podstatne skráti čas uzatvorenia, respektíve čas dávania výstrahy na priecestí. Kým mechanické závory boli uzatvorené pri jazde vlaku približne štyri až päť minút, čas dávania výstrahy na novom zariadení je 35 sekúnd.**

Staré mechanické závory neskončia v zberných surovinách. Poslúžia v bratislavskom múzeu dopravy, ako ukážka starých typov zariadení, používaných v ŽSR.

(al)

Foto: Ing. Pavel JAKUBIŠÍN

Ešte posledné skúšky a nové zabezpečovacie zariadenie môže byť odovzdané do užívania.

Vyhodnotenie testu

2 – 4 body:

Používate počítač len ako zbytočne drahý písací stroj – je na čase s tým niečo urobiť.

5 – 8 bodov:

Poznáte niektoré výhody písania textu na počítači – ale tiež ho používate len ako lepší písací stroj, ktorý si vie text zapamätať a neskoršie upraviť – netušíte o ďalších úžasných možnostiach. Verte, že keď sa len trochu používate, neskoršie sa vám to vráti v množstve ušetrného času.

9 – 13 bodov:

Viete využívať viaceré možnosti Wordu, sčasti vám uľahčuje prácu, tušíte čo všetko by mohol ešte dokázať, ale možno nevíete ako – nedajte sa odradiť.

14 – 16 bodov:

Word vám uľahčuje prácu, využívate jeho možnosti a šetrí vám čas. Pozor, aj keď ste získali najviac bodov, to ešte neznamená, že by sa váš obzor nedal rozšíriť. Prajem veľa trpezlivosti a odhodlania.

Ján SLOVÁK

Rok splnených túžob a tajných plánov

Rok 2008 je z numerologického hľadiska rokom 1. Toto číslo symbolizuje Vodcu, je to teda rok príležitostí, ktoré sa môžu pre nás stať výzvami, motivovať nás k tým najväčším výkonom a môžeme konečne zrealizovať všetky naše tajné sny a plány. Pre železnicu, ktorá v tomto roku oslavuje 160 rokov, to bude rok pozitívny, prinesie oživenie cestovného ruchu, spojené s využívaním železničnej dopravy, podarí sa aj zrealizovať zmeny, ktoré plánuje vedenie a aj niekoľko dobrých nápadov z nižších miest. Celkovo sa uvoľní atmosféra, ľudia budú tvorivejšie pristupovať k práci a dosiahne sa aj zlepšenie marketingových aktivít. Teda – žiadne váhanie, či spomalené rozhodovanie, bude to rok, keď sa bude dať získať čokoľvek, ak si to spoločnosť, či jednotlivec stanoví ako svoju prioritu.

21.3. - 20.4.

BARAN

Barani budú nerozhodní. Veľa vecí vás bude zaujímať a veľa ľudí oslovovať, ale vy nedokážete rázne určiť, kam sa dať. Aj preto sa nakoniec zameriate len na seba a svoje zdravie. Veru, práve toto máte oslabené – pozornosť si vyžiada najmä chrbtica a trávenie. Od mája môžete rátať s prílevom energie, získate sebadôveru a aj dostatok informácií, na základe ktorých sa rozhodnete konať. Láska a citový život nebudú pre vás prioritou, každý z vás bude myslieť viac na seba, ako na iných, čo je ale správne, keďže vy sa zvyknete rozdávať. Pokiaľ ide o vaše voľno, nemali by ste ho tráviť na známych miestach, ale hľadať pre seba niečo nové, zaujímavé, vzdialené, spoznávať nové krajiny a ľudí, s ktorými by ste neskôr mohli rátať aj ako s partnermi pre nejaké spoločné podnikanie.

21.4. - 20.5.

BÝK

Vy, ako znamenie so žilom zem, sa v roku 2008 nemusíte obávať. Máte pred sebou výborné dni, keď budete inými uznávaní a ocenení, postúpíte na vyššie pozície a dostane sa vám aj zodpovedajúceho ohodnotenia. Nestojte však na jednom mieste, musíte byť aktívnejší a odvážnejší, vybrať sa aj za hranice svojho mesta – využite viac možností na cestovanie, najmä v dobrej spoločnosti. Mladší z vás by si mali dať pozor na lásku, darmo budú očarení istou osobou, nebude k nim ani trochu úprimná a sklamanie v láske bude tmavým miestom na inak výnimočne vydarenom období. Ale nemali by ste zatrpknúť, váš výber síce nebol správny, lenže nie je to posledná možnosť na šťastie v partnerskom živote. Možno sa stačí

len lepšie poobzerať a nájdete to správne srdce, ktoré bije len a len pre vás. A možno už dlhší čas.

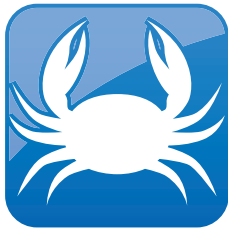
21.5. - 21.6.

BLÍZENCI

Pre Blížencov bude rok 2008 ťažký. Najmä preto, že sa v ňom budú oceňovať a vyžadovať celkom iné hodnoty, iné správanie, iný prístup a vy sa nedokážete hneď prispôbiť. Čakajú vás straty, hádky, rôzne ťažkosti, problémy aj v súkromí, aj v medziľudských vzťahoch, budete mať nakoniec pocit, že by bolo najlepšie nič nerobiť, lebo aj tak sa všetko neguje. Prenechajte radšej iným priestor na aktivitu, na vymýšľanie, na kreatívne projekty – vy ste už predsa urobili dosť. Nesmiete ale o sebe pochybovať, len je nutné zmeniť vaše zameranie, váš cieľ nie je byť najúspešnejším znamením, ale mať zo seba dobrý pocit. Aj z toho, čo sa vám vydará v súkromí, pretože pokoj, ktorý sa usídlí vo vás, sa preniesie aj do vášho okolia a vaša rodina si vás konečne dostatočne užije.

22.6. - 22.7.

RAK

Ako vodné znamenie – neviete ľahko opúšťať svoje hranice, radšej sa držíte v známych brehoch. Lenže, ak sa chcete niekam dostať, dosiahnuť niečo viac, tak musíte opustiť vyčodené chodníčky a dať sa na cestu. Sprievodcom vám bude vaša intuícia. Ako deti Mesiaca ju máte na dobrej úrovni, no neradi počúvate svoj vnútorný hlas. Tentoraz to nebude až taký problém, keď uvidíte, že mnohí z vašich známych nepotrebujú žiadne logické argumenty na to, aby sa pohli a opustili svoje životné istoty. Využite každú príležitosť, ktorá bude

prinášať zmenu, posun, to je pre vás to pravé. Nie stagnácia, nie váhanie a najmä nie obavy. Vy pokojne môžete riskovať, práve nad vami bdie šťastie, lenže to praje len pripraveným. Je len na vás, aké ciele si stanovíte a za čím sa vyberiete, ak to nebudete preháňať a dobre si rozvrhnete jednotlivé kroky, úspech máte zaručený. A to nielen v práci, ale aj vo vašom súkromí.

23.7. - 23.8.

LEV

Levom sa páči, ako sa všetko okolo nich hýbe. Majú pocit, že všetci majú nejaký cieľ, tešia sa z toho, ako ľahko sa darí presadiť nové myšlienky a až v lete si uvedomia, že sa z nich stali pozorovatelia. Nie aktívni hráči, ale diváci. A v podstate sa im to aj páči. Sami uznajú, že sa im nechce strácať sa v množstve nových podujatí, nemajú chuť investovať, či riskovať, je v nich naraz túžba po voľnosti, oddychu, hľadajú pre seba pokojné prostredie. Máte pocit, že je lepšie sa pozeráť a kritizovať, poučovať, usmerňovať, nie tvoriť, vymýšľať a obávať sa, či to vyjde. Kontrolujete, posudzujete, hľadáte chyby a vyhýbate sa zodpovednosti. Prečo nie? Veď vy ste jasnými vodcami, vaše pozície sa nedajú spochybniť, tak využite tento čas na rozvoj seba samých.

24.8. - 23.9.

PANNA

Pre Panny bude rok 2008 plný prekvapujúcich zvrátov. Niektorí z vás sa naraz rozhodnú spečatiť svoje nezáväznú zväzky manželským sľubom, mnohí sa zmenia k lepšiemu, pokiaľ ide o prejavovanie citov, lásky, nehy, nakoniec si budete pripadať ako noví ľudia, s celkom inými životnými postojmi. Veru, vaše priority

sa zmenia, nastane vo vás uvoľnenie a budete môcť získať ďalší bod k dobru vo vašej snahe o dokonalosť – môžete sa stať dokonalými partnermi. Magické čísla v roku 2008 sa podpisujú pod zmeny vo vašich životných názoroch, konečne nájdete prístup k tomu, čo od vás ostatní očakávali a vy ste im to nevedeli dať. V práci by ste sa mali zamerať na upevnenie toho, čo ste už rozbehli, nie začínať nič nové. Neberte si zase na svoje plecيا priveľa!

24.9. - 23.10.

VÁHY

Váhy sa v roku 2008 budú musieť držať pri zemi. Darmo máte skvelé nápady, vaše myšlienky sa nedočkajú realizácie len tak, bez problémov a zdržaní. Iní vás predbehnú, oslovia správnych ľudí, nájdú si nové chodníčky, pre vás úspech bude nedosiahnuteľný. No – žeby vám to až tak prekážalo, to sa nedá povedať. Vy nikdy nejдете hlavou proti múru. Keď sa nedá, tak sa nedá, vyčkáte na vhodnejší čas. A to by ste veru mali – tento rok bude o niekoľkých možnostiach a nie o všeobecnom úspešnom ťažení. Ak sa budete spoliehať na svoju predvídavosť a znalosť ľudských pováh, nepomýlite sa a naskočíte včas na ten správny vlak. Takže netreba zúfať, ani sa vzdávať, iba sa odhodlať vtedy, keď to bude pre vás najlepšie a urobiť zásadný krok. Vy potrebujete zmenu, presuny, straty beriete ako niečo bežné, čo je súčasťou života, lebo ten váš je o premenách, nie o stabilite.

24.10. - 22.11.

ŠKORPION

Škorpióni si v roku 2008 doprajú čas na seba. Ich plány sa dostanú do tej správnej fázy, keď už nič nezabrání tomu, aby sa úspešne mohli ukončiť. A nové? Na tie, Škorpióni ešte nemyslia, potrebujú si oddýchnuť a načerpať síl. Do konca marca by sa teda nemali do ničoho nového púšťať, ak sa len nechcú zamotať do rôznych problémov a skomplikovať si úplne život. Poznajte svoje hranice – o tom by mal byť tento rok. Sami si povedať stačí, dokázať ostatným povedať nie, keď to bude potrebné a najmä si sami neškodíte svojimi výstrelkami. Vy máte v sebe sklony k prehánaniu, neustále sa snažíte o niečo viac posunúť svoju výkonnosť, radi experimentujete, no teraz by ste sa mali držať na „uzde“. Čo tak spomaliť vaše tempo, nájsť si nové záujmy, zaoberať sa nejakými novými filozofickými smermi, veď vás vždy zaujímalo všetko tajomné, neprebádané, tak si doprajte taký menší výlet do krajiny neznáma. Ale nezabudnite ani na cesty, potrebujete raz za čas zmeniť vzduch, presunúť

sa do krajiny, kde by ste mohli oddychovať pri vodných plochách a spoznať sa s novými ľuďmi.

23.11. - 21.12.

STRELEC

Strelci sa v roku 2008 nestratia. Vy veríte v seba samých a vo vaše šťastie, takže aj prípadné pády na dno sú pre vás darom. Aspoň sa môžete zamyslieť nad tým, či ste šli správnym smerom a kedy ste sa stali obeťou omylu. A vďaka komu ste sa dostali do tohto labyrintu. Tých labyrintov bude tento rok dosť, no keďže vo vás horí tá povestná životná iskra, zakaždým sa vymotáte na svetlo. Vy sa proste nestratíte, nájdete svoje miesto, úspech, pokoj v srdci a aj duševnú vyrovnanosť. Možno vám nepribudne na účte, ale vy sami budete mať pocit, že ste vyhrali prvú cenu. Vaša spokojnosť a vyrovnanosť k vám pritiahnú mnoho skvelých ponúk, od leta sa o vás budú ľudia trhať. Lenže, nezabudnite na to, že je vo vás láska k voľnosti a neznášate prílišné záväzky – tak sa ani nikomu nezaväzujte.

22.12. - 20.1.

KOZOROŽEC

Kozorožci sa nemusia obmedzovať. Vaše potreby, želania, sny – to všetko bude pre vás dosiahnuteľné. Síce nie bez námahy, či dôkladného plánovania, ale predsa len budete mať dostatok síl na to, aby ste dosiahli hviezdny úspech. Najmä tí, ktorým sa už dávno nedarilo, ktorí sa už vzdávali, ktorí o sebe pochybovali – tí všetci sa dočkajú. Náhly úspech, šťastie, splnenie vašich túžob – to vás čaká aj pokiaľ by ste sa dali na hru, skúšali úspech v časopiseckých hrách, vecné ceny – tie sú pre vás. No pozor, aj tu sa musíte riadiť svojim vnútorným hlasom, rovnako ako aj vo vašom súkromí, či pri nových projektoch. Hoci v minulosti vás často intuícia sklamala, v tomto období to bude ona, čo vás bezpečne povedie.

23.11. - 21.12.

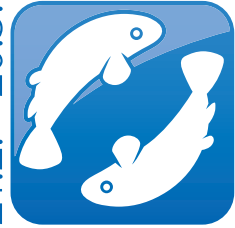

VODNÁR

Rok 2008 bude pre Vodnárov prelomom. Aj keď vy si to najprv neuvedomíte. No každé vaše rozhodnutie vás nasmeruje k niečomu

novému, ďalšej méte, k novým možnostiam. Postupne sa dostanete na pozíciu, o ktorej sa vám ani nesnívalo, no nemali by ste pochybovať o tom, či na ňu máte. Istotne máte. Môžete predsa rátať s vašou prispôsobivosťou, geniálnymi nápadi, pohotovosťou a analytickými schopnosťami. Vy nemôžete zlyhať, tak si nevyrábajte problémy a nestavajte prekážky tam, kde nemusia byť. Vaša tvrdohlavosť sa vám vyplatí aj v partnerskom vzťahu, keď narazíte na komunikačný problém. Tak dlho budete stáť na svojom, až si váš miláčik uvedomí, že máte prevahu a v podstate je lepšie, keď ste na jednej strane, ako proti sebe.

21.2. - 20.3.

RYBY

Ryby sa v roku 2008 môžu pustiť do plnenia svojich cestovateľských plánov. Budete mať možnosť zísť o niečo ďalej, ako ste si mysleli, využite možnosti, ktoré vám osud ponúkne. Váš vodný živel vás spojí s jedným zaujímavým človekom, možno z toho bude aj niečo viac, ak sa nezlaknete náhlych citov. Nie všetko, čo vám náhle vtrhne do života musí byť ohrozením, nehádzte do jedného vreca všetky vaše skúsenosti s novotami. Tento človek si zaslúži vašu dôveru a časom aj lásku, ak ho vy nesklamete. Môžete teda na cestách stretnúť aj toho pravého, či pravú. Pokiaľ ide o prácu, kariéru – ani tu vám nič nestojí v ceste, možno len vy sami, keď sa nedokážete dobre predať. Kto iný má hájiť vaše záujmy, keď nie vy sami? Čo tak začať konečne bojovať za seba a nielen stále kryť chrbát niekomu inému. Tento rok by ste vy sami mali byť pre seba prioritou, váš osobný rast a vaša spokojnosť.

Vianoce v železničných staniách

Chrenovec

Do našej súťaže o najkrajšiu – vianočne vyzdobenú stanicu sme dostali prvé fotografie. Medzi prvými sa prihlásili zo Železničnej stanice Šurany, ktorú vyzdobili ako jednu z prvých na Slovensku. Jej prednostka, Alžbeta Ivičičová nezabudla pripomenúť pochvalné slová na adresu Márie Hegovej, ktorá pracuje ako samostatná správna zamestnankyňa, ktorá bola „dušou“ výzdoby a Ladislava Juhásza, jej „pravej“ ruky. Vianočný Lučenec nám zaslala Renáta Laciková – Samajdáková a milý pozdrav došiel od Ing. Márie Némethovej, prednostky zo Železničnej stanice Bánovce nad Ondavou. Z jej listu vyberáme: – **Našu stanicu som prihlásila aj preto, že sa touto cestou chcem poďakovať všetkým zamestnancom stanice a pridelených dopravní Hatalov, Budkovce normálny rozchod a Budkovce široký rozchod, že sa o svoje pracoviská po celý rok starajú tak, akoby boli práve Vianoce. Udržávajú ich v poriadku a čistote, čím spríjemňujú pobyty v staniách aj cestujúcej verejnosti. Podobná súťaž tu už v minulosti bola. Ešte v rámci ČSD sa práve naša stanica mohla popýšiť prvenstvom. Zamestnanci, ktorí na tom mali veľký podiel sú už na zaslúženom dôchodku, avšak v tých terajších našli dobrých nasledovníkov. O dedičstvo sa príkladne starajú často i vo voľnom čase.**

Že naša súťaž nie je iba ženskou záležitosťou potvrdzujú fotografie prednostu Železničnej stanice Úľany nad Žitavou Vladimíra Červenáka. Do súťaže poslal zábery z domovskej stanice, ale i z pridelenej Podhájskej. K pravidelným súťažiacim patria aj stanice Chrenovec so svojimi krásnymi vymalovanými oknami, ale aj vždy krásne vyzdobená Štrba. Trenčiansku Teplú, Čadcu, Čierne pri Čadci a Lietavskú Lúčku vám prinášame na fotografiách, ktoré sme už do redakcie dostali.

Posledný termín na zaslanie fotografií je 5. február.

Vo februárovom čísle zverejníme víťaznú stanicu, ktorú vyberieme v redakcii.

Lučenec

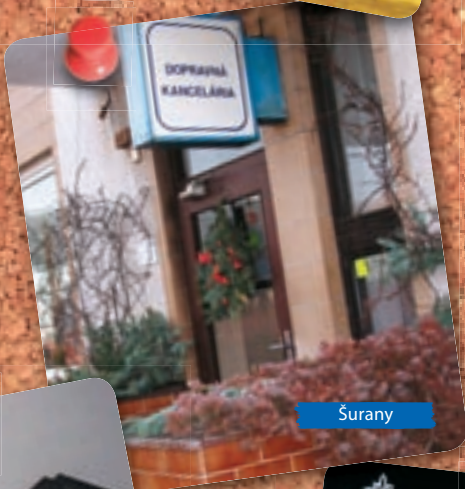
Lietavská Lúčka

Bánovce nad Ondavou

Čadca

Šurany

Štrba

Čierne pri Čadci

Tren. Teplá

Aj na prvý televízor som sa pozeral na stanici

STANICOU V MARGECANOCH PRECHÁDZA KAŽDÝCH PÄT MINÚT VLAK A JA SI OD POCITU ZODPOVEDNOSTI MÔŽEM ODVYKNÚŤ, - HOVORÍ ČERSTVÝ PENZISTA PAVOL ZAHORNACKÝ

So železnicou sú späté mnohé rodinné zväzky i celoživotné pracovné povinnosti. A pravdepodobne s máloktorým rezortom sa spája toľkokrát vypovedaná veta: - Som tu štyridsať rokov, nikde inde by som si profesionálne zameranie ani nevedel predstaviť, občas som si aj zanaďoval na rôzne situácie, ale vždy som zotrval. Tieto výrazy odznali už neraz z úst našich kolegov, ktorí sú už na odchode do dôchodku, alebo práve odišli. K nim patrí i doterajší prednosta Železničnej stanice Margecany Pavol Zahornacký.

Bývalý prednosta Železničnej stanice Margecany Pavol Zahornacký po 41 rokoch už bez uniformy... v spoločnosti vonkajšieho výpravcu Róberta Sučanského.

Stanice, ktorá je dôležitým dopravným uzlom na hlavnom ťahu, veď frekvencia vlakov v priebehu 24 hodín o čomsi vypovedá. Pod rozhodnutie robiť na železnici rozhodli i rodinné korene a možno i nie každodenná historka z roku 1936: - Už starí rodičia boli zapojení do stavby trate Margecany – Červená Skala. Možno i to, že šlo o mimoriadne náročný staviteľský skvost v horskom teréne, priviedlo do nášho kraja aj vtedajšiu politickú reprezentáciu, aby slávnostne otvorila túto trať. Ministra dopravy a celú delegáciu uvítal prípravný výbor a moja mama v ľudovom kraji ako školáčka bola pri tom. Aj ju pozvali na prvú historickú jazdu. Táto udalosť na moje prekvapenie bola zdokumentovaná a odvysielaná vlni v českej televízii v programe Hľadanie strateného času. A práve tu odznelo i meno pani Kataríny Jakubišinovej, mojej matky. Teraz má 84 rokov a veľmi ju záujem o históriu tejto trate potešil, - spomína Pavol Zahornacký.

Z tohto regiónu náš bývalý kolega nikdy neodíšiel a kým si sadol na prednostovskú stoličku, vyskúšal si výpravcovskú i námestnícku funkciu.

Možno mu skromnosť nedovolí rozprávať o sebe, opäť sa vrátil do minulosti. - V súčasnosti sa to už tak nevidí, ale za čias mojej mladosti boli komunikačné a informačné možnosti zúžené akurát na rozhlas, telefón a prvý televízor. Kultúrne možnosti poskytovala knižnica, tá bola práve v našich železničarských priestoroch. Ja som tam chodil denne, okrem kníh, o ktoré sa starali zamestnanci

kultúrneho strediska, hral sa tam šach, prichádzala i denná tlač a veru aj prvý televízor v Margecanoch bol práve tu umiestnený. Ani nemusím hovoriť, že celá dedina sa pri ňom stretávala.

Za 41 rokov Pavol Zahornacký riešil, či v Gelnici, kde začínal alebo v Margecanoch mnohé situácie a ako hovorí, „jeho“ stanica bola stále vysoko cenená. Tu sa robilo zriaďovanie vlakov, stanica pomáhala pri preťažení hlavných dopravných uzlov, v minulosti ňou prechádzal každých päť minút vlak. Ustrážiť bezpečnosť vlastných ľudí i cestujúcej verejnosti, nákladnej dopravy, to sa jednoducho musí vstrebať pod kožu. Ale ani tak sa nie vždy dá vyhnúť dramatickým okamihom. Napríklad v roku 1974, rovno na 1. mája sa udiala kuriózna príhoda pri preprave živých zvierat, keď býk prerazil podlahu a dostal sa pod vozeň, čím sa

Pavol Zahornacký

vykofajili štyri vozne. Pravda, v takejto chvíli treba okamžite konať, dávať ľudí a mechanizmy dokopy a ani minútú neotáľať.

- Technický pokrok prišiel aj k nám, napríklad reléové zabezpečovacie zariadenie, autoblok a celková automatizácia nahнала mnohým strach. Staršie ročníky kolegov si na to ťažko zvykali, poniektorí sa žiadali na iné posty. Dnes to treba zvládnuť a stále sa vzdelávať v informačných technológiách - zamýšľa sa Pavol Zahornacký. A či má ešte nejaké nesplnené túžby, na to odpovedal so smútkom i zlostou zároveň. Prechádzanie cez koľaje po „skratke“, vtedy si cestujúci neuvedomuje riziko veľkej rýchlosti, najmä keď IC vlak nemá dôvod spomaliť v tejto stanici. Už viac obeti i ťažkých zdravotných následkov si odniesla táto nedisciplinovanosť. Problém už bol pretriasaný v médiách. Podchod zatiaľ nie je vo výhľade, najmä ak stačí zjásť o pár metrov ďalej, kde je bezpečný prechod na druhú stranu trate. - Žijem a bývam v blízkosti tejto mojej stanice, ja aj dýcham spolu s ňou, ale prišiel čas odchodu, kedy sa budem venovať svojim záľubám, včelám, záhradke a teším sa na častejšie stretnutia s piatimi vnúčencami.

Mária PALIČKOVÁ,
foto: autorka a archív

- Už iba tak nazriem do dopravnej kancelárie... Dnes sa stretol s operátorkou Teréziou Dorkovou a dispozičným výpravcom Mariánom Lovasom.

Z A U J A L O N Á S

Silvestrovska noc v Strečne

Kolaudácia kongresovej sály Strediska internátnej prípravy v Strečne, v novembri minulého roka, značne skrátila časový priestor pre spropagovanie organizácie prvého ročníka silvestrovskej zábavy. Správne orientovaný marketing a úsilie zamestnancov však dokázali sálu naplniť.

Poslednú noc roku 2007 slávnostne otvoril, ale aj Nový rok privítal za búrlivých výstrelov šampanského a spontánnej radosti všetkých hostí vedúci strediska, Ing. Milan Debnár. Nový rok 2008 v SIP Strečno spoločne privítalo 120 účastníkov z radov všetkých troch železničných spoločností, ale aj turisti z Poľska, Talianska a Českej republiky. Pravej silvestrovskej zábave naozaj nič nechýbalo. Prevládala tu vynikajúca atmosféra naplnená dobrou hudbou skupiny Marlen a DJ Vlada Vrba, chutným občerstvením z kuchyne strediska. Dobrú náladu a celkovú atmosféru silvestrovskej noci umocnil aj polnočný ohňostroj a bohatá tombola. Prevažnú časť 25-tich cien do tomboly venoval Odbor komunikácie GR ŽSR a dodávatelia tovarov a služieb pre stredisko. Prvú cenu, pečenú kačicu, venovala vedúca kuchyne Ivetka Ondáková, za asistencie šéfkuchára pána Sokolovského. Silným emotívnym zážitkom nepochybne bolo aj novoročné kúpanie pri nočnom osvetlení bazéna.

Vedúci strediska nám prezradil, že tohtoročný Silvester bude postavený na filozofii viacdenného relaxačného pobytu, ktorého vyvrcholením bude privítanie nového roka 2009.

(deb)

Ako na bojisku

V PRIESTOROCH ŽELEZNIČNEJ STANICE SLOVENSKE NOVE MESTO LIETALI LAVIČKY, RINČALO SKLO...

Čo zažili v Slovenskom Novom Meste v prvú novoročnú sobotu nad ráno, o tom sa ešte dlho bude hovoriť. Po končiacej sa diskotéke sa na tamojšiu železničnú stanicu začali schádzať prevažne „unavení“ zabávajúci sa. Dnes vám nikto nepovie, kto a prečo z hlúčiku vyše 30 mladých ľudí začal s bitkou, akú tu ešte nezažili. Marián Gedra, službukonajúci výpravca: - Len, len som stačil privolať policajtov a zamknúť sa v dopravnej kancelárii, keď sa tu rozpútalo peklo. Za pár minút „tiežcestujúci“ doslova zdemolovali čakáreň, porozbíjali okná a podarilo sa im vymlátiť aj okno do osobnej pokladne. Prednosta stanice Alexander Tokár, ktorého hneď v skorých ranných hodinách zavolali na pracovisko, len krútil neveriacky hlavou: - Darmo sa môžeme snažiť maximálne vyjsť cestujúcim v ústrety a skultúrňovať prostredie, stačí pár minút a zo stanice sme mali „dreváreň“. V čakárni neostala celá ani jedna lavička, všade sa povalovalo rozbité sklo, akurát hlavní aktéri už boli pokojní. A privolaným mužom zákona tvrdili, že nevedia, kto to urobil... Nasledujúci víkend bol v Železničnej stanici v Slovenskom Novom Meste pokojný. Prítomnosť policajných hliadok aj v skorých ranných hodinách vo vlakoch pravdepodobne pomohla. Aspoň nateraz.

Vladimír SALZER,
foto: autor

Železničari v Kysaku plesali...

Ešte koncom minulého roka sa v kultúrnom dome v Kysaku stretli zamestnanci Železničnej stanice Kysak a ich kolegovia z okolitých staníc, už na druhom ročníku plesu železničiarov. Tentoraz bol s prívlastkom Katarínsky.

Ples slávnostne otvorili profesionálni tanečníci z Košíc. Nasledoval úvodný valčík hlavného organizátora – prednostu kysackej stanice, po ktorom prišli na rad aj tanečné kreácie ostatných hostí. Počas celého večera sa o hudbu starala skupina Pavelčákovcov, ktorí sú pre Kysáčanov už známou kapelou. Pre hostí bola pripravená bohatá tombola, ktorej súčasťou boli zaujímavé ceny. Ako napríklad pečené prasiatko, dlažba či televízny prijímač. A ako sa na správnych železničiarov sluší a patrí, zábava trvala do skorého rána a tí najvytrvalejší odchádzali domov až za svitania. Organizátori sa už dnes tešia na tretí ročník plesu železničiarov, na ktorý ste srdečne pozvaní aj Vy!

(TT)

Vykročili „správnou nohou“

Pod názvom - Novoročné stretnutie priateľov žitavskej doliny zorganizoval začiatkom roka prednosta Železničnej stanice Úľany nad Žitavou Vladimír Červenák slávnostné posedenie domácich i pozvaných železničiarov. Pri výbornej novoročnej kapustnici, ktorú pripravili dozorca výhybiiek Ján Kúkel s pomocníkmi Dášou Šenkýrovou, dozorkyňou výhybiiek a výpravcom Braňom Račekom (foto) bolo o čom hovoriť. Nielen o uplynulom roku, ale i o tom, čo ich len čaká. Hovorí sa, že do nového roku treba vykročiť správnou nohou. V Úľanoch nad Žitavou to dobre vedia...

Vladimír SALZER,
foto: autor

Spoločné stretnutia železničiarov a priateľov železníc

Na železnici sa stretáva pomerne veľké množstvo ľudí. Železničné spoločnosti patria medzi najväčších zamestnávateľov na Slovensku a tak samotný počet železničiarov je pomerne vysoký. K takmer trom desiatkam tisícov železničiarov však neodmysliteľne patria aj ďalší. Ide nielen o firmy podnikajúce na železnici, ale i priateľov a nadšencov, ktorým železnica - ako taká, učarovala.

Kým pred rozdelením železníc išlo o jednu spoločnosť a zamestnanci sa stretávali aspoň na niektorých akciách, dnes azda s výnimkou stretnutí vrcholových manažérov a celoslovenských osláv Dňa železničiarov, tomu už tak nie je. Aj to boli dôvody využiť priestory zasadacej miestnosti na Štefánikovej ulici v Košiciach na zriadenie Klubu priateľov železníc. Gestorom, alebo realizátorom tejto myšlienky vytvoriť priestor na stretávanie sa ľudí, ktorým je železnica blízka, bola firma Wagon Slovakia Košice, a.s. – **Myslím si, že spoločné stretávanie sa ľudí, ktorí majú k železnici blízko bude prínosom pre všetkých. Nehovorím iba o podnikateľských plánoch a zámeroch, ale i priateľských stretnutiach, kde sa nielen diskutuje o spoločných problémoch, ale zároveň aj komunikuje o ďalších aktivitách a plánoch. Aj výmena akýchkoľvek skúseností je prínosom, nehovoriac o tom, že nevyslovená myšlienka, akákoľvek by bola dobrá ostáva iba myšlienkou. A klub bude miestom na rozhovory a vyjadrenie myšlienok, či rôznych zámerov. Po spoločných rozhovoroch sme sa rozhodli, že takéto stretnutia budú pravidelné a verím, že vždy v priateľskej atmosfére,** povedal na slávnostnom otvorení klubu JUDr. Igor Cap, generálny riaditeľ Wagon Slovakia Košice, a.s. Práve firma Wagon ako jedna z prvých na pôde klubu, predstavila všetkým prezentáciu svojej firmy. Prítomní sa z veľmi výstižnej prezentácie dozvedeli o histórii, súčasnosti a ďalších aktivitách Wagonu. Pravidelnosť stretnutí a postupná prezentácia ďalších firiem i železnice, zaručia prehľad a informácie, ktoré by mali byť pre všetkých prínosom.

(sch)

- Verím, že spoločné stretávanie sa ľudí, ktorí majú k železnici blízko, budú prínosom pre všetkých, - povedal JUDr. Igor Cap (prvý zľava) na slávnostnom otvorení klubu.

WAGON SLOVAKIA Košice Z prezentácie firmy vyberáme

Ubytovacie, pohostinské a cateringové služby vo vozňoch

Z histórie spoločnosti

- Rok 1995 založenie Wagon Slovakia Košice, a.s.
- 1996 začiatok činnosti spoločnosti
- 2004 získanie ochrannej známky, certifikátu kvality ISO 9001:2000, certifikátu HACCP

- 2005 úspešné výberové konania a zmluva so ZSSK a.s. do 2009/2010

Ubytovacie služby

Wagon Slovakia Košice poskytuje ubytovacie služby v 27 ležadlových vozňoch a 58 lôžkových vozňoch.

Pohostinské služby

prevádzkujú v klimatizovaných vozňoch, ktorých je 7. Neklimatizovaných je 11 a svoje služby ponúkajú aj v ôsmich bufetových vozňoch.

Wagon Slovakia Košice zabezpečuje aj mimoriadne akcie na kolajniciach a to rôzne zájazdy na výstavy, veľtrhy, cesty na športové podujatia, koncerty. Organizuje nostalgické jazdy v historických vozňoch a jazdy salónnym vozňom na organizovanie spoločenských akcií i pre VIP klientov, podnikateľov...

Služby pri preprave autovožňom

Protredníctvom firmy Wagon môžete ušetriť čas a peniaze na svojej ceste do Prahy a pri preprave svojho auta. Za spiačočný lístok zaplatíte 2 122,- Sk a vyhnete sa tak stresu na cestách, ušetríte peniaze a vospíte sa v pohodlí lôžkového vozňa.

Členstvo v národných a medzinárodných organizáciách

- ÚDPT – Únia dopravy, pošta a telekomunikácií
- SOPK – Slovenská obchodná a priemyselná komora
- FTE – Forum Train Europe
- IRCG – International Rail Catering Group

Wagon Slovakia Košice, a.s. je spoločnosťou, ktorá okrem hlavnej činnosti podnikania organizuje aj rôzne spoločenské a športové podujatia, kde železničiarci nechýbajú. Pravidelne sa zúčastňujú na Prebúdzaní Katky. Už dvanásťkrát organizuje firmaples a organizuje rôzne športové podujatia. Na ďalších cestách s Wagonom dovidenia...

Cestujte autovožňom do Prahy!

www.wgske.sk

Spoločnosť Wagon Slovakia Košice, a.s. ponúka jedinečnú možnosť mať v PRÁVE vlastné auto a nebyť potom unavený po dňom kolírovaní. Na trase Košice / Praha 18 staníc denne prejde R. 422/423 Cestovná línia Košice je veľmi obľúbenou a otvorenou pre cestovný vozňom.

SUPER CENY!
Jednosmerný lístok:
Vy + Vaše auto - vláka v 3 mesiacoch kúpi = 1.208 Sk / 31,4 EUR
Spätný lístok:
Vy + Vaše auto - vláka v 3 mesiacoch kúpi = 2.112 Sk / 56,7 EUR
Spoločnosť organizuje každých 14 dní výlety do Prahy a späť do Košíc.

R. 422/423 Cestovná línia	Depart	Odchod	Príchod
Košice - Praha	22.22	06.29	
Praha - Košice	20.06	06.30	

Lístok na prepravu osobného vozidla je možné zakúpiť najneskôr 2 hodiny pred pravidelným odchodom vlaku v pokladnici na železničnej stanici. V prípade voľných miest, je možné doplniť lístok u stánkača na mieste nástupu.

Ajme výzvu, vaše auto cestuje s Vami!

Možnosť vybrať vozidlo v autovožni: pletivo 1.450 hodín 1.500 min.

Nakúpiť prebierku v Košiciach v čase od 20.15 h do 21.15 h. Príchod do maňasového prístavu železničnej stanice i nakladaciu rampu je možný najneskôr do 21.00 hod. V Prahe prebierka nakúpiť od 18.30 do 19.30 hod.

Wagon Slovakia Košice - Vám praje príjemnú cestu!

najstaršiu železničnú pamiatku

Šanca pre zberateľov

Čas neustále odkrajuje zo súčasnosti a v momente je z nej minulosť. Ak by sme chceli byť patetickí, tak by sme si zaspievali - ...*tak uteká čas...*!

Odbor komunikácie GR ŽSR, redakcia časopisu Ž semafor a Múzejno-dokumentačné centrum (MDC) ŽSR sa rozhodli pri príležitosti 160. výročia železníc na Slovensku vyhlásiť súťaž

O najstaršiu železničnú pamiatku

a aspoň na chvíľu tok času zastaviť.

Preto vyzývame všetkých našich čitateľov, aby nám v tomto úsilí pomohli a prihlásili do súťaže všetky fotografie, diplomy, predpisy, rovnošaty, literatúru, medaily, noviny a iné historické dokumenty či predmety. V prípade, že exponát - pamiatka je viacrozmerný, stačí ak nás na jeho existenciu upozorníte. Do súťaže je možné prihlásiť aj staré kroniky staníc či iných výkonných jednotiek.

Exponáty, popřípade ich fotografie môžete posielat železničnou poštou na adresu :

Mgr. Jozef Lehocký, Odbor komunikácie GR ŽSR, Klemensova 8, Bratislava.

Tel. žel. 920/7585, št. 02/ 2029 7585 alebo mailovou poštou na adresu:

lehocky.jozef@zsr.sk.

Do súťaže sa môžete prihlásiť do 31. októbra 2008. Po tomto termíne súťaž vyhodnotí komisia zložená zo zamestnancov odboru komunikácie a MDC. Sporadicky budeme našich čitateľov informovať o doručených pamiatkach, ktoré budeme aj publikovať. Ohodnotených bude päť najstarších pamiatok.

Mgr. Jozef LEHOCKÝ

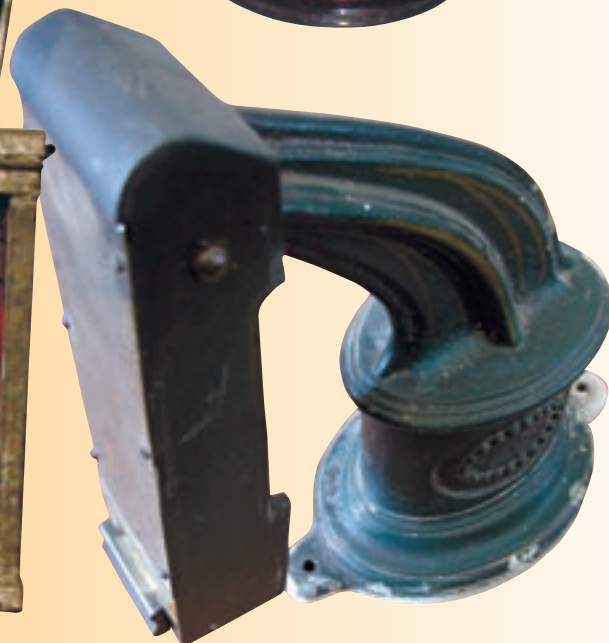
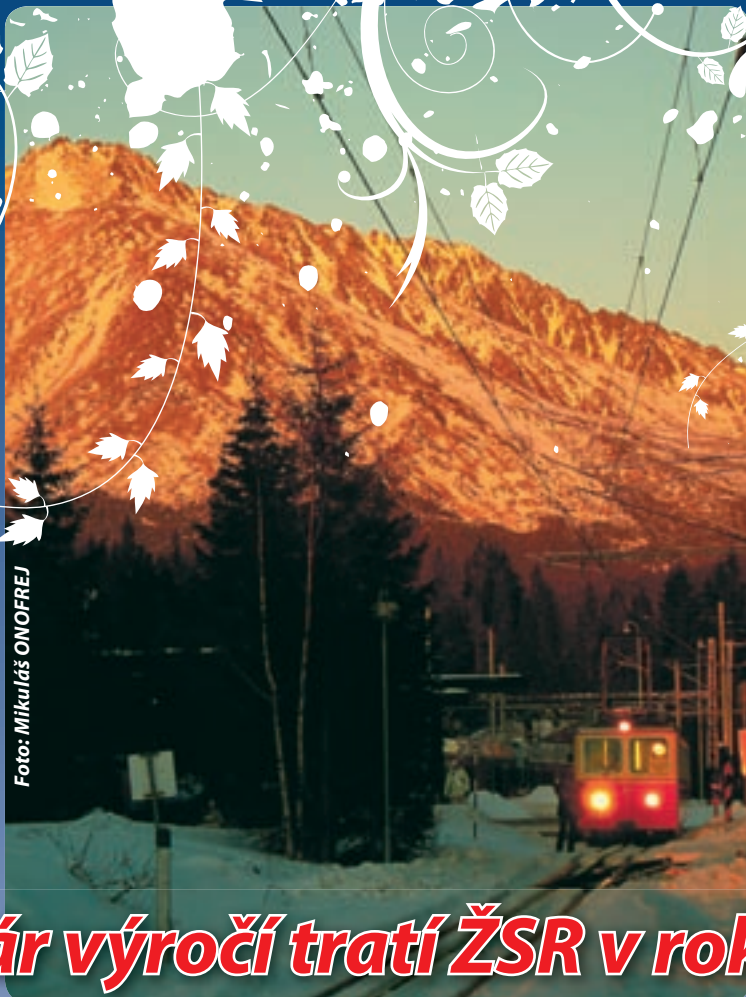

Foto: Mikuláš ONOFREJ

Kalendár výročí tratí ŽSR v roku 2008

Dátum	Trat'	Výročie
2. 2.	Bratislava hlavná stanica – Bratislava-Rača	125
15. 2.	Prievidza – Handlová	95
31. 3.	Hlohovec – Leopoldov	110
1. 5.	Prešov – Orlov	135
1. 5.	Bratislava hl.st. – Trnava (parná prevádzka)	135
1. 5.	Nové Mesto nad Váhom – Zlatovce	130
16. 5.	Zlaté Moravce – Lužianky	70
30. 5.	Malé Straciny – Veľký Krtíš	30
5. 6.	Ružomberok – Korytnica	100
11. 6.	Jablonica – Smolenice	110
12. 6.	Humenné – Palota	135
10. 8.	Hronská Dúbrava – Banská Štiavnica (úzky rozchod)	135
20. 8.	Marchegg ÖBB – Bratislava hlavná stanica	160
3. 9.	Zvolen – Banská Bystrica	135
5. 9.	Strážske – Kapušany pri Prešove	65
10. 9.	Filákov – Lenartovce štátna hranica	135
30. 9.	Biely Kríž – odbočka Bratislava-Rača	115
1. 10.	Červená Skala – Telgárt	75
22. 10.	Michalany – Košice	135
28. 10.	Trenčianska Teplá – Vlársky průmysk ČD	120
31. 10.	Banská Bystrica – Harmanec	95
1. 11.	Trenčín – Žilina	125
1. 11.	Galanta – Sereď	125
15. 11.	Skalica na Slovensku – Sudoměřice nad Moravou ČD	115
22. 11.	Plešivec – Muráň	115
23. 11.	Poltár – Rimavská Sobota	95
27. 11.	Poltár - Kokava nad Rimavicou	100
28. 11.	Brezno-Halny – Červená Skala	105
4. 12.	Kraľovany – Oravský Podzámok	110
10. 12.	Strážky – Podolínec	115
11. 12.	Bardejov – Prešov	115
17. 12.	Starý Smokovec – Hrebienok (pozemná lanovka)	100
20. 12.	Poprad – Starý Smokovec	100
24. 12.	Trebišov – Vranov nad Topľou	105

V roku 2008 oslávime okrúhle výročie príchodu prvého parného vlaku na Slovensko. Zaujímavé výročia majú trate na východe republiky, tvoriace prakticky základ siete na tomto území. Pozemná lanovka na Hrebienok osláví storočnicu už s novými vozňami. Smutné výročie je na „Korytničke“, kde doba prevádzky trvala len z dvoch tretín tohoročnej storočnice.

Ing. Pavol DERAJ